

DIRVA

MAISATIS EUROPOJE

JAV, PRANCŪZIJAI IR VOKIETIJAI SUSILAIKIUS
NUO NEATŠAUKIAMŲ SPRENDIMŲ, IŠKILUSI
KRIZĖ KIEK ATSLŪGO, TAČIAU VIENOKIO AR
KITOKIO SPRENDIMO ATIDĖJIMAS NESTABI-
LIZAVO ESAMOS PADĖTIES IR NEPAŠALINO
KRIZĖS PRIEŽASČIŲ.

Vytautas Meškauskas

Krizė Europoje, apie kurią neseniai plačiau rašėme Dirvoje, praeitą savaitę galį šiek tiek atslūgo. Atrodo, kad Konradui Adenaueriui su gen. de Gaulle pasisekė atrasti formulę, kuri neatšaukiamus sprendimus atidėjo tolimesniam laikui. Ir tas kompromisas buvo priimtinas kancleriui Erhardui, nors jis buvo atsiskęs Adenaueriui duoti bent kokį formalų įgaliojimą deryboms su de Gaulle.

Kaip žinia, de Gaulle grasino Prancūziją atitraukti iš Bendrosios Rinkos, jei V. Vokietija nesusimąstys savo javų kainų, o to padaryti Erhardo vyriausybė nenori, bijodama neigiamos reakcijos iš rinkėjų pusės per ateinančių metų rinkimus. Be to, de Gaulle grasino pasitraukti ir iš Nato sąjungos, jei Bona susitars su Washingtonu dėl atominio laivyno -- MLF -- įsteigimo, ką kancleris Erhardas norėjo įgyvendinti šių metų pabaigoje ar kitų metų pradžioje. Atrodo, kad Adenaueriui pasisekė įkalbėti de Gaulle palaukti su pasitraukimu iš Bendrosios Rinkos, jei vokiečiai iš savo pusės sutiktų neskubinti su MLF įsteigimu. Adenaueriui iš Paryžiaus grįžus, Erhardas pareiškė, kad Bona iš tikro visai nesiskubina su MLF įsteigimu.

Tai sukėlė suprantamo susijaudinimo Washingtone, nes MLF buvo įrankis JAV vyriausybės rankose, kuriuo ji galėtų privesti apsispręsti ir britus ir prancūzus, kuriems Washingtono -- Bonnos sąjunga turėtų sukelti suprantamą rūpesčių. Dėl to prezidentas Johnsonas į Vokietiją pasiuntė Valstybės Pasakotojų George Ball, kuris ten davė pakartotiną patikinimą vokiečiams, kad JAV jų neapleis bėdoje ir kad atominės bombos JAV prezidento žinioje faktinai saugo ir juos. Ball dar kartą pakartojo ir visus argumentus už MLF sudarymą.

Tokiu būdu situacija šios savaitės pradžioje atrodė tokia: Prancūzija, JAV ir Vokietija susilaikė nuo bet kokių žygių, kurie galėtų krizę paaštrinti. Tai, žinoma, nelikvidavo jos priežasčių. Ir tai reikia laikyti bent laikinu de Gaulle laimėjimu, nes faktinai Prancūzija turi tiek daug ūkinės naudos iš Bendrosios Rinkos, kad jai būtų sunku iš ten pasitraukti. Be to, eventuali sąjunga su komunistiniu bloku būtų labai nepopuliari krašto viduje ir iš viso nenaudinga Prancūzijai nei ūkiniai nei strategiškai, todėl

kai, jie abu norėtų pašalinti Erhardą ir jo amerikiečiams palankų užsienio reikalų ministrą Schroederį.

Žinoma, Adenaueris jau per senas, kad pats galėtų vėl tapti kancleriu, tačiau daug jaunesnis Straussas tokių ambicijų turi. Tuo pačiu laiku iškilo naujas kandidatas į kanclerius, jei, žinoma, krikščionys demokratai laimės 1965 metų rinkimus. Tai seimo pirmininkas dr. Eugen Gerstenmaier, protestantas kaip ir Erhardas su Schroederiu.

Atrodo, kad Gerstenmaier po truputį bet atkakliai ir labai planingai ruošia tam dirvą. Taip šių metų gegužės mėn. lankydamsis Japonijoje jis pasakė kalbą Kioto universiteto studentams, kurioje jis išvystė savo "elipsinių saugumo sistemų" teoriją. Pagal ją Washingtonas turėtų pasidalinti savo centrine pozicija dabartinėje gynybos sistemoje su dviem regionaliniais centrais. Vienas būtų Ramiojo Vandenyno, kitas Europos erdvėje. Ta idėja patikusi de Gaulle, nes europinės elipsės centru turėtų būti Paryžius. Kalbėdamas apie tai su Gerstenmaieriu, de Gaulle net keturiskartus klausė, ar Gerstenmaier iš tikro tiki, kad amerikiečiai neapleis Europos bėdoje. Ir Gerstenmaieris mano, kad apie tai reikia pagalvoti. Kiekvieną atvejų, jis suvaidino nemažą vaidmenį likviduojant bent paviršutiniškai kilusią krizę vokiečių krikščionių demokratų tarpe. O kai laikraščininkai iškėlė jo galimos kandidatūros į kanclerius klausimą, Gerstenmaieris, kurio kabinete kabėjo didelis Bismarcko portretas, atsakė "geležinio kanclerio" stiliumi: "Jei pareiga to reikalauja, aš išseisiu į priekį, bet ne dėl savo užgaidų".

PAVERGTŲJŲ SEIMO XI SESIJA

Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos atstovai 1954 sutarė bendrai veikti sovietų pavergtiems savo kraštams išlaisvinti ir tam tikslui suorganizavo Pavergtųjų Europos Tautų Seimą. Jame kiekviena sovietų pavergtas Europos valstybė turi 16 narių delegaciją. Lapkričio 10 d. New Yorke Pavergtųjų Seimas pradėjo savo darbo vienuoliktuosius metus -- XI sesiją. Jos darbotvarkėje numatyti 26 klausimai. Tarp jų: apsisprendimo teisės panaigimas Centro ir Rytų Europoje, Europos apsiungimas ir pavergtųjų kraštai; darbo sąlygos pavergtuose kraštuose; bažnyčios padėtis; ūkininkų padėtis; ūkinė eksploatacija; satelitinų

režimų vaidmuo sovietinei infiltracijai Afrikoje ir Azijoje; politinių kalinių likimas pavergtuose kraštuose; Rytų-Vakary kultūriniai bei ūkiniai mainai.

Praeitųjų metų Pav. Seimo veiklos apžvalgoje randame: a) akciją Jungtinės Tautos dėl sovietinio kolonializmo ir dėl Sovietų Sąjungos padarytų pavergtiesiems kraštams nuostolių; b) akciją JAV kongrese, seimo atstovams dalyvaujant liudytojais kongreso komisijoje; c) Europos Taryboje, jos patariamajame seime ir jos komisijoje taryboje neatstovaujamų valstybių reikalams; d) akciją NATO konferencijoje ir Europinio Sąjūdžio konferencijoje; e) akciją Tarparlamentinėje Unijoje; f) Pavergtųjų Tautų Savaitės pro-

Balfour metinio aukų vajeus Clevelande vykdomasis komitetas. Sėdi iš kairės: A. Banis, K. Gaižutis, dr. V. Ramanauskas, P. Mikšys, J. Kuzas, A. Karsokas, Stovi: F. Navickas, J. Balbatas, P. Zigmantas, V. Čyvas ir J. Mikonis.

ALT suvažiavimo rezoliucijos

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas, įvykęs spalio 10 d. Sherman House, Chicagoje, Ill., išklausė ALT Valdybos pirmininko L. Šimučio apžvalginį darbų pranešimą, Finansų sekretoriaus J. Talalo ir Iždo globėjų vardu B. Pivaronienės bei kitų Valdybos narių padarytų pranešimų, apžvelgęs didžiąją lietuvių visuomenės paramą Lietuvos laisvės bylai ir

konkrečioms ALT darbams, apsvartėms išskeltus sumanymus bei pasiūlymus, priėmė šiuos nutarimus:

1) pareikšti padėką ALT Valdybai ir ALT nariams už atliktus darbus ir parodytą aktyvumą organizuojant Lietuvių Kongresą Washingtono;

2) prašyti grupių ir organizacijų, siunčiančių atstovus į ALT vadovybes, kad jos plačiai informuotų savo skyrius, padalinius, kolonijas apie ALT darbus ir paragintų aktyviai prisidėti skyriuose prie Vasario 16 minėjimų, aukų rinkimo ir visų ALT darbų rėmimo;

3) pavesti ALT Valdybai sekančių metų aktyvią veiklą nukreipti į 25 metų Lietuvos nepriklausomybės netekimo sukaktį, iš kurios išplauktų didesnis lietuvių visuomenės pasiaukojimas darbais ir lėšomis, remiant organizuotą ALT veiklą Lietuvoje laisvinant;

4) Amerikos Lietuvių Taryba, suprasdama nepaprastą dokumentacijos ir informacijos darbo reikšmę dabar ir tolimesnėje ateityje Lietuvos bylos tinkamam išsklaidymui ir Lietuvos laisvės kovos išryškintiui Amerikos valdžios sluoksniuose bei pasiremdama praelytų metų suvažiavime priimtomis rezoliucijomis, kuriose ALT Valdyba buvo įgaliojama numatyti metiniame biudžete reikalingą sumą pinigų svarbiausiems Lietuvai dokumentacijos ir informacijos darbams finansuoti, nutaria:

a) organizuoti išsamią Lietuvos bylos dokumentaciją ir ją išleisti anglų kalboje atskiru leidiniu, b) galutinai sutvarkyti viešos tinkamos, gerai paruoštos informacinės brošiūros apie Lietuvą išleidimą anglų kalboje;

5) ALT suvažiavimas siūlo, kad ALT Valdyba sudarytų provizorines metines sąmatas, nurodant jose be visų kitų pozicijų ir atitinkamas sumas, skiriamas dokumentacijos ir informacijos leidiniams finansuoti;

6) vertina Lietuvos žurnalo varomą darbą Lietuvos laisvės reikalui tarptautiniame forume ir siūlo ALT Valdybai pasinaudoti jo skiltimis ir teikti jam finansinę paramą;

7) pritaria minčiai, kad generaliniai lietuvių tautiniai įgaliojimai prie abiejų JAV politinių partijų centro komitetų, drauge su organizuotais lietuviams, dėtų pastangas plačiau supažindinti abiejų partijų centro komitetus su pavergtos Lietuvos padėtimi ir kartu gauti didesnės paramos Lietuvos laisvinimo bylai;

8) dėkoja lietuvių visuomenei už ALT ir jo darbų rėmimą; reiškia padėką šį ALT suvažiavimą sveikinusiems; siunčia gerus sveikatos linkėjimus M. Kižytei;

9) konstatuoja, kad Amerikos

Lietuvių Taryba, užsibrėždama Lietuvos reikalams gyvybiniai svarbią konkretaus darbo programą, neabejoja lietuvių visuomenės gausiu pritarimu ir finansine parama, nes Lietuvos laisvės kovai lemtingų projektų įvykdymas priklauso nuo mūsų visų vieningo nusistatymo ir talkos. Lietuvių tautos laisvės troškimo efektyvus ir konkretus išsklaidymas JAV turėtų būti įvykdytas.

ALT VALDYBA

Kas nauja
Pasaulyje

● KREMLIJE VYKDOMI "VALYMAI" palietė Chruščiovo paskirtus pareigūnus, kurių darbas pasirodė neatsiekęs tikslo, o tik nešęs daugiau painiavos komunistinėje biurokratijoje. Tokiu būdu savo vietos neteko V. Polipakovas, Chruščiovo paskirtas vadovauti partijos žemės ūkio skyriui. Paliuosavimas iš partijos sekretariato galimas tik tokių ir panašių "valymų" atvejais. Iš partijos prezidiumo tapo išskirtas ir F. Kozlovas, Centriniam partijos komitetui nebeprisitaikęs Chruščiovo žentas Adžubėjus.

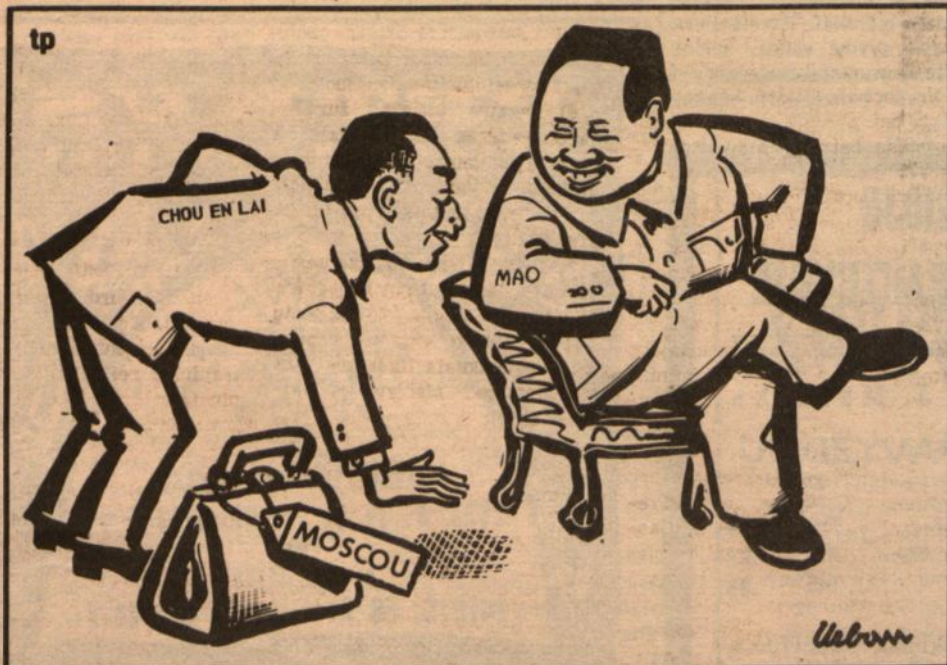
Visi paketiniai partijos vadovybėje rodo, kad naujieji vadovai turi nelengvą sprendžiamų vidaus problemų. Tenka palaukti, kol pasirodys jų nusistatymas užsienio politikos klausimais.

● KALBANT APIE DE GAULLE kelionę į Sov. Sąjungą, spėjama, kad ji įvyksianti žiemą, kai sueis 21 metui nuo Prancūzijos ir Sov. Sąj. draugiškumo sutarties pasirašymo.

● KREMLIJE PASIBAIGUSIOS DERYBOS su Pekino vadovais rodo, kad bus kalbamasi ir toliau, pasiliekanč pagrindinius ginčo klausimus prie skirtingų nuomonių. Kai Pravda skelbia ir toliau taikos koegzistencijos obalsius, Pekinas prez. Johnsoną tebevadina "kraujo ištroškusių imperialistų vadu". Albanijos komunistinės naujosios Kremliaus vadovus laiko "revizionistais".

● PATIKRINUS NEW YORKO kovai su skurdą komisijos veiklą, pasirodė, kad komisijos vadovybėje ir tolimesnėje politikoje, balsų privalo turėti tik tie, kurie "liejo kraują" rinkimų metu, o ne tie, kurie tik stebėjo įvykių eigą ramiai sėdėdami ant tvoros...

● ĮTAKINGAS RESPUBLIKONŲ partijos asmuo pareiškė, kad kalbant apie kokias reformas partijos vadovybėje ir tolimesnėje politikoje, balsų privalo turėti tik tie, kurie "liejo kraują" rinkimų metu, o ne tie, kurie tik stebėjo įvykių eigą ramiai sėdėdami ant tvoros...

Chou En-lai: - Mūsų draugai Maskvoje pasidarė tokie...!

URUGVAJAUS LIETUVIUS APLANKIUS

Š.m. spalio antroje pusėje turėjau progą pasisvečiuoti pas Montevideo lietuvius, kurie sudaro Urugvajaus lietuvių kamieną. Tai mano pirmoji kelionė į pietinius nuo Brazilijos Lotynų Amerikos kraštus, nes man taip pat teko žvilgtelti ir į Buenos Aires, tą Pietų Amerikos Paryžių.

Turiu prisipažinti, kad kol savo akimis nepamačiau Montevideo, to gražaus ir švaraus miesto išsidriekusi prie La Plata upės žiočių, galvojau jog ir Urugvajuje surasiu panašius veidus, analogišką švarą ir tvarką kaip Brazilijoje. Mano nematymui nustebimui pusėtinai apsirūka: ne tik Urugvajaus klimatas, bet ir žmonių sąstata - turinys didžiai skiriasi nuo tų pačių Brazilijoje. Taip, Montevideo klimatas žymiai vėsesnis už Rio de Janeiro ar S. Paulo, nors nuo Rio ligi Montevideo žiandien tėra tik 2 1/2 valandos kelionės greita sparniu - sprausminiu Boeing 707 lėktuvu.

Stebint iš oro ir jau ant žemės atrodė, kad visa gamta ruošėsi prabusti iš po ilgo žemos miego: gi niekada nemačiusiam šio krašto gamtos atrodė, kad mano atsirasta kur nors prie švenčionių ar Jonavos: pakeliui tarpaerodromo ir miesto centro smiltynai, kurie darbščių rankų apsodinti eukaliptų miškeliais - parkais, kurių vienas, didžiai mėgstamas miesto iškylautojų, net pavadintas JAV prezidento F.D. Roosevelt vardu.

Kaip ir kituose kraštuose taip ir Urugvajuje sostinė plečiasi. Žmonės keliai gyventi užmies.

JURGIS SATORIUS
Dirvos korespondentas
Brazilijoje

Čius, kur ne tiek daug dvokiančių autobusų, kurie taip pat Montevideo kaip ir Rio išmeta žmones sukvėpuoti tonas nesudegusio žibalo į praeivių pilnas gatves! Montevideo priemiesčiai tvarkingi, patrauklūs, viliojantys. Žalumas skiriasi nuo braziliškojo: čia viskas buvo taip vaiskiai žalia ir

rumo ir išplanavimo miesto centre. Čia yra susitelkę valdžios ir biznio įstaigos, diktuojančios krašto politiką ir ekonomiką pulsa. Gi svarbiausioji miesto gatvė yra "18 Liepos" vardo, pan, kaip mūsų Kaune yra buvusi Vasario 16 d. g-vė. Tik toks skirtumas, kad "18 Liepos" g-vė yra sutelkta viskas, kas yra verta matyti Urugvajuje, kaip New Yorko 5-oji Ave.

Miesto centre pastatyti puikūs parlamento rūmai, kurie užbaig-

Grupė Montevideo lietuvių po pamaldų išeina iš bažnyčios.

atrodė, lyg koks burtininkas tik praėjusią naktį būtų patiesęs šį nuostabią gražų klimą. Mano akimis tas žalumas priminė Lietuvos pievas ankstyvą pavasarį.

Montevideo būtų sunku palyginti su bet kurio neperseniai mano lankytu didmiesčiu: jis yra savotiškas, turįs Brooklyno bruožų uostu kvartaluose ir Washingtono šva-

ti tuoj po I-ojo pas, karo. "Justa tybos medžiaga yra visa iš Urugvajaus, kurios keliais šimtais granitų rūšių yra išdailintos vidinės pastato sienos" -- pasakoja mums paslaugus parlamento rūmų vadovas. Čia posėdžiauja 123 parlamentarai: 99 seimo nariai ir 33 senatoriai. Jie, kaip ir panašų seimų ir kongresų nariai, pešai ir barasi tarpusavyje. O žodinės kovos šiais metais esančios ypač nuodingos, nes parlamento rinkimus po 90-ties metų pirmą kartą Urugvajaus istorijoje laimėjo šiek tiek į dešinę pakrypusios partijos - grupės. Socialistai ir jiems palankūs valdė Urugvajų per visą XIX-į amžių. Na, ir to valdymo pėdsakai yra visur pastebimi.

Kaip Dirvos skaitytojams yra gerai žinoma, Urugvajuje yra pati demokratiškiausia valdymosi sistema visoje Lotynų Amerikoje: pilietinės laisvės retai būna pažeidžiamos, visi, kas tik turi norą, gali plepėti ir rašyti kas tik patinka... Taigi ir komunistai, pasinaudodami šiomis laisvėmis, čia supildė labai stiprų prieštirtį, iš kurio propagandiniai nuodai ir subversyvinė veikla yra skirstoma visai pietinei Amerikai. O šiai visai niekšiška akcijai vadovaujau ne kas kitas, kaip mūsų Tėvynės pavergėjas -- Sov. Rusija.

Žinia, demokratija yra reikalinga ir būtina, bet šiandieniniame Urugvajuje ji tik piktam išnaudojama: kairiųjų ir prokoministinių elementų vyraujamos profesinės s-gos drumsčia ekonominį gyvenimo ritmą, keldami nesibaigiančius streikus. Taip pav, man atvykus į Montevideo, ten buvo pradėję streikuoti Paštų Valdybos tarnautojai. Streikas tęsėsi ištisą savaitę nuo X.15 ligi X.23!!! Kodėl toks streikas yra organizuojamas? Kam jis yra naudingas? Dirbantiesiems? Nei Oficialiai buvo aiškinama, kad dabartinė vyriausybė nenorinti pakelti paštų tarnautojų atlyginimų. Tai gali būti, ir greičiausia yra, teisingas kaltinimas vyriausybei. Tačiau tie, kurie streiką organizuoja puikiai žino, kad ta vyriausybė vos suveda galus sugalais, jog ji yra slėgiama socialinių ir kitų išmokėjimų nepakeičiamos naštos tiems, kurie labai mažai ar visai nieko nedirba.

-- Išsineškite ir šį šlamštą! ...

Štai, trumpas pavyzdys: Urugvajaus valstybinės orinio susiekimo linijos "PLUMA" pilotas, kuris ištarnauja šioje įstaigoje 12-ka metų, turiteise gauti ir ima 100% pensiją. Taigi jaunas, vos 32-24 metus turįs vyras, esąs pilname žydėjime, jau pensininkas! O kiek tokių yra?! Esama ir daugiau tokių pavyzdžių įvairiose gyvenimo šakose, kurie sakmiai rodo, kad Urugvajaus socialinio saugumo sistema esanti daug tobulesnė, negu bet kurioje kitoje L. Amerikos šalyje. Aišku, kad tokia sistema sėkmingai veikty yra būtina, kad valstybinis biudžetas visada būtų suvedamas su pertekliumi, bet ne su nuostoliais. Gi, jeigu metinis balansas nuostolingas, reiškia, jog ekonomija šlubuoja, kas ir atsiliepia į algų išmokėjimus bei į socialinius finansavimus.

Mieste yra būtina pasižiūrėti į pavyzdinai sutvarkytus miesto parkus, į juose vaikams ir motinoms įrengtas žaidimo aikštelės, į senesnio amžiaus vyrams sukonstruktas savotiškas rutulio ridenimo rungtynių arenas, į miestą puošiančius skoningus paminklus ir tada galima pasidaryti išvadą, kad šį miestą tvarkė, puošė ir platinio labai rūpestinga ranka. Tokios autobusų miesto linijos, kurios sujungia visus miesto kampus, ir kur pravažiavimas lygiai pigus kaip Brazilijoje, sakyte sako, kad tai yra skirta ne turtingiesiems, bet eiliniam žmogui, kurio būčiai pagerinti šiame mieste buvo įdėta daug geros valios ir pinigų. Ir tas viskas atlikta begarsiu trimtų, be propagandos. Urugvajiečiai tai statė ir ruošė gerbdami žmogaus laisvę ir vykdydami tikrąją demokratiją.

Tačiau šiandien ten organizuojami streikai! Ar ten jau taip bloga gyventi? Ar galima pastebėti žmones drybsančius ant vidurio šaligatvio, kaip tai yra kasdienybė "cidade maravilhosa" t.y. "stebulingame Rio"? Neabejoju, kad ir Montevideo esama vargšų ir "bonų". Tačiau jie nesivilioja šaligatviuose. Nei Jiems yra atitinkama pastogė, kur jie taip pat turi ir duonos karnį.

Todėl klausinėju savo naujuosius pažįstamus, kodėl ir kas kurs to streikus Urugvajuje. "Kas gi kitas, jei ne komunistai ar jų pakalikai-kvislingai" -- man aiškina reikalą žinantieji. "Komunistai būtų užgriebe valdžią į savo rankas, jeigu ne sėkminga Brazilijos revoliucija" -- teigia mano bičiuliai. "Streikai yra ta subversyvinė veikla, kurios pagalba komunistai stengiasi privesti kraštą prie ekonominės su-

irutės, prie tokios, kad sugrįžtų krašto rinktoji vyriausybė ir jie šį Lotynų Amerikos demokratijos žiedą galėtų nuskinti ir įpinti į kruviną erškėčių vainiką, į kurio aštirus dyglius jau pateko Kuba, ir kurin buvo stengiamasi įpinti ir Venezuela" -- gyvai aiškina K. Čibiras, neabejotinas šio reikalo studijuotojas.

projektams reikalingiems prez. Johnsono idėjai -- "Great Society" įgyvendinimui.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UZSISAKYTI SIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Shakespeare — Hamletas — 5 dol.
Ant. Šukys — Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai — 3 dol.

* GYNYBOS SEKRETORIUS McNAMARA darys viską, kad sumažinus ir apkarpius gynybos išlaidas ir paluosavus išteklius

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujimų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvasmos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

Mieli tautiečiai!

Dėkite savo sutaupas į — SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, New Jersey. Tai vienintelė lietuvių taupymo ir skolinimo draugija New Jersey ir New Yorko valstijose

VEIKIA NUO 1924 METŲ.

Lengvomis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams įsigyti ar taisyti. Įvairios taupymo sąskaitos. Už sutaupas dividendai išmokami kas 3 mėnesiai. Indeliai apdrausti ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis. Ši draugija lietuvių finansinius reikalus tvarko jau 40 metų. Per tą laiką draugijos kapitalas išaugo ligi \$5,000,000.00, o rezervai ligi \$200,000.00.

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 9 iki 3 val. po pietų. penktadieniais nuo 9 val. iki 7 val. vak.

BANKO NAMAI:

24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WY 1-0001, WY 1-7260

Julius Paknis, Prezidentas

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC 5th 5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon... 5th 4.98
3. GLENMORE VODKA 5th 2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy..... 5th 3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy 5th 4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine .. 5th .98
7. BORDEAUX Imp. French Wine 5th .98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

18.XI

Latvių laikraščio Laiks nuotrauka

LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Lietuvos šiaurės kaimynas Latvija lapkričio 18 d. švenčia savo nepriklausomybės šventę. 1918 m. atstatytas tautos suverenumas ir valstybinė laisvė buvo atsieta tų pačių aplinkybių dėka, kurios lydėjo lietuvių ir estų laisvės ir nepriklausomybės siekius. Lapkričio 18, tai taip pat ne šalta, sustingusi vienos dienos, vieno nutarimo manifestacija, bet ilgų šimtmečių, besikeičiančių aplinkybių ir aukų pareikalavusių kovų vaisius.

Šiandien vėl kaimynė Latvija, latvių tauta išgyvena laisvės vizijos, nepriklausomo gyvenimo ilgesio laikus. Toje vizijoje glūdi ne pasyvus laisvės ilgesys, ne laukimas pasikartojant kartą išgyvento sapno. Latvių tauta, ar priešpadoje kenčiant, ar išeivijoje organizuojantis, rodo tą gyvenimišką būdo ypatybę, kurioje švyti realus požiūris į įvykių raidą ir latvių vaidmuo toje raidoje.

Savo vedamajame šventės proga latvių laikraštis Laiks rašo: "Būtų negarbinga ateiti kurti priklausomai nuo savo asmeninių siekių. Šiats greitų pasikeitimų laikais, kada modernioji technika susiaurino pasaulį tiek, kad įvykių raida, seniau pareikalavusi šimtmečių, dabar jau tenkinasi dešimtmečiais, negarbinga būtų užmerkti akis prieš tokią įvykių raidą, vykstančią šiame procese. Šių permainų šviesoje, nesikeičiant vizijai ir jai liekančiam žvaigždė, pasirodo nauji veidai, naujos priemonės, kaip prie tikslo priartėti."

Tai, ne sustingusiose formose, ne savo laikus atgyvenusiose aimanose, bet modernių laikų sparčiai besikeičiančiose aplinkybėse reikalingu įžvalgumu, tinkamu turimų priemonių pritaikymu ir išnaudojimu siekiama atitinkamoje šviesoje išlaikyti laisvės ir nepriklausomybės lydinčią žvaigždę. Tame darbe visos trys Pabaltijo sesės žengia vieningu ir sutartiniu žingsniu. Jų bendras tikėjimas į teisės ir teisingumo užviešpatavimą pasaulyje laimės.

Šią dieną lietuvių tauta gyvena brolių tautos jausmais ir viltimis.

(J.Č.)

LATVIŲ LAIKRAŠČIUI LAIKS 15 METŲ

Populiariausias latvių išeivijos laikraštis "Laiks" (išeina du kartus į savaitę), Amerikoje įsteigtas žinomo Rygoje populiarių knygų leidėjo H. Rudzišo, su-silaikė 15 m. amžiaus sukakties.

Laikraštis, beveik neturėdamas sau konkurento (išskyrus kelis Europoje ir kitur leidžiamus laikraščius), turi virš 12,000 prenumeratorių ir jo leidykla taip pat tęsia latviškų knygų ir plokščių išleidimą. Tai privatus bizniso pagrindais leidžiamas, bet

prityrusių žurnalistų redaguojamas ir užpildomas laikraštis. Savo idėją ir siekius "Laiks" yra pareiškęs savo pirmame numeryje:

"Redakcijos darbo pagrindas dedama ne vienos idėjos skelbimas vienintėle tiesa, bet tolerancija visoms sąžiningai ir nuodėdžiai išreikštomis mintims, siekiančioms mūsų tautos teisių ir tautinės gyvybės išlaikymo. Patelių išleidimą, tai privatus bizniso pagrindais leidžiamas, bet

DVIEJŲ VYRŲ RUOŠIMASIS Į VALSTYBIŲ VADUS

Robertui Kenedžiui patekus į New Yorko senatoriaus kėdę Kongrese, daug kam buvo aišku -- jaunas politikas įvykdė užsimotą politinį žygį, kuris jį 1972 m., jei ne anksčiau, galėtų nuvairuoti į Baltuosius Rūmus. Niekas neabejoja, kad R. Kennedy -- didelių ambicijų vyras. Jei jis ruošiasi svarbiam šuoliui į prezidento vietą, tai Vak. Vokietija turi panašią ambiciją, gal daugiau dinamišką politiką -- buvusį gynybos ministrą Bonnoje ir dabartinį Bavarijos krikščionių demokratų partijos (CSU) pirmininką -- Franz Joseph Straussą. Šis "kėsinasi" į Fed. Vokietijos kancelerio postą -- tikisi į tą garbingą vietą įkopti jei ne kitais metais, po rinkimų į vokiečių Bundestagą, tai vėliausiai 1969 m., kai įvyks kiti rinkimai.

Abu politikai turi panašius bruožus. Abu -- katalikai, sugeba organizuoti rinkimines nuotakas, veikti į partinį aparatą, į mases susirinkimuose, sugebėti būti geru parlamentaru (šiuo atžvilgiu R. Kennedy dar turės parodyti savo sugebėjimus).

Vienas jų -- airis, taigi priklauso tai tautai, kurios gausis atstovai JAV-se sugeba parodyti nepaprastą solidarumą, nelyginant žydai. Pakanka tik pažvelgti į airių politikų laimėjimus Bostone ir šiaip Naujojoje Anglijoje. Tas Kennedy -- žmogus su uosle, nes netekęs vilčių kandidatuoti viceprezidento vietai, greitai surado kitą tramplyną šuoliui į JAV prezidentus -- senatoriaus vietą.

O Straussas? Netekęs ministro posto Bonnoje, jis palyginti greitai virto bavariškųjų katalikų vadovu ir bent šiuo metu su juo turi skaitytis Erhardas, jam jaučia simpatijų senasis, dar vis įtakos politiniuose sluoksniuose turis, Adenaueris. Straussas -- glaudesnio bendravimo su de Gaulle'io Prancūzija šalininkas ir tai jau kai kuriais atžvilgiais pliusas. Abu jie populiarūs, tačiau tai nereiškia, kad juos visi mėgtų. Amerikoje ne visi žavi si Kennedy'io ažišku ar katalikiškumu, o šiaurės Vokietijoje rastume nemažą Strausso, kaip grubaus bavaro, priešininkų.

Abiem politikams kelią į Baltuosius Rūmus ir į Schaumburg Palast Bonnoje palengvina nedidelės asmenybės Washingtono ir Bonnos vadovų kėdėse. Taip, niekas neginčys, kad L. B. Johnsonas nebologas ir sugebąs politinis makleris, kancleriui Erhardui sunku nuneigti jo, kaip gero

rių požiūrių, redakcijos manymu, yra užtikrintas ir garbingas kelias tiesiai surasti. Tyras, nefalšyvas žvilgsnis tiesiai į akis, drąsus faktų pripažinimas, tegul jie kartais būna ir nemalonūs, net negaltingi, veda į tikrojo kelrodžio suradimą".

Šalia gerai įdomiai redaguojamos informacijos užsienio ir vidaus politikos klausimais, didokas 8 psl. laikraščio formatas sutalpina apšiai medžiagos ne tik apie latvių visuomeninę veiklą, bet apšiai skiriama vietos jų kultūriniam gyvenimui -- knygų ir meno parodų apžvalgoms, straipsniams literatūrinėmis ir mokslinėmis temomis.

"Laiks" yra leidžiamas Brooklyn, N.Y. Metinė jo prenumeratorių \$16.00.

VYT. ALSEIKA

Dirvos korespondentas

V. Vokietijoje

ūkio žinovo gabumų, bet -- tai ne pirmas politinės asmenybės, ne valstybės vyrai, kurie turėtų masėms vadovaujančių vadų sugebėjimus ir kokių istorijoje tikrai nedaug.

Abu politikai panašūs ir abu turi nuopelnų. Nors dar palyginti jauno amžiaus, abu jau turėjo patyrimo valdymo sferoje. Robertas Kennedy, kaip teisingumo reikalų vadovas pasirodė drąsus, ryžtingas ir sugebąs naudoti taktiką. Jis daugiau už prieš jį buvusius teisingumo "bosus" sugebėjo suvaldyti tamsiuosius, gangsteriškuosius elementus. Jis sugebėjo įvesti įvairių pertvarkymų ir savo temperamento bei autokratinio būdo vedamas niekuomet neišsigąsta kovos. Straussas turi ypatingų nuopelnų kaip vokiškosios, pokarinės kariuomenės (Bundeswehr) vadovas. Svarbiausia, kad tik jo dėka kariuomenėje įvesta civilinė, bet ne karinė vadovybė.

Tarp abiejų politikų esama ir priešingų bruožų. Straussas -- labiau inteligentiškas, yra buvęs mokytoju, pasižymi nepaprasta atmintimi. Tikras malonumas pasiklausyti jo kalbų per debates parlamente. O Kennedy? Jam trūksta ir intelekto ir erudicijos, nors ir jis pasižymi gera atmintimi. Juos skiria ir kilmė. Kai Kennedy -- aristokratų, milijonierių atstovas, Straussas -- palyginti, tikras proletaras. Čia ir kyla klausimas: amerikiečių masėms milijonierius visuomet, kaip prezidentas, priimtina, bet ar vokiečiai palankiai pažiturtų į mėsininko stūnas šuolį į kanclerius? Vokiečiams visuomenės, kaip prezidentas, priimtina, bet ar vokiečiai palankiai pažiturtų į mėsininko stūnas šuolį į kanclerius? Vokiečiams visuomenės, kaip prezidentas, priimtina, bet ar vokiečiai palankiai pažiturtų į mėsininko stūnas šuolį į kanclerius?

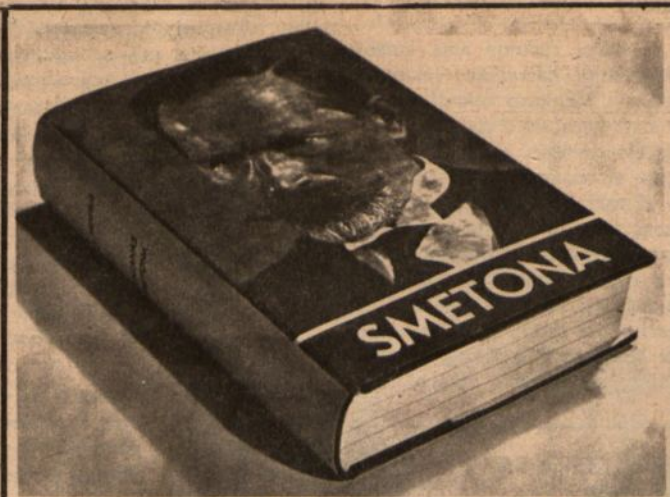
Dabar ir tenka klausti: ar abu politikai JAV-se ir Vak. Vokietijoje pasieks savo galutiną ir

atkakliai siekiamą tikslą?

Lenkų išeivijos žurnalistas W. A. Zbyszewski čia atsakytų, kad spėti nėra lengva, nes abu nepriklauso tai žmonių rūšiai, kurie gali pakeisti istorijos tėkmę. Vis dėlto, jei R. Kennedy įkoptų į Baltuosius Rūmus, jis prisidėtų prie amerikietiškosios dinamikos pagilimo ir pačiam kraštui gal suteiktų labiau katalikišką atspalvį, juo labiau, kad jis, daugiau kaip jo žuvis brolis, "kovojančios katalikybės" atstovas. O Straussas? Jis aiškiai pakeltų Vokietijos prestižą, jis nevestų tiek nuolaidžios, ramios ar kartais ir svyruojančios politikos kaip dabartinis, daug vokiečių apvykęs, kancleris Erhardas. Straussas būtų dinamiškas kancleris, tik, žinoma, jei jis išsilaikytų tam tikrose tarptautinio santykiavimo ribose.

Abiejų politikų paskutinis šuolis dar priklauso ir nuo politinių asmenybių abiejose kraštuose -- ar per ateinančius keletus metus atsiras politikai, kurie sugebėtų užimponuoti masėms, kurie turėtų tiek energijos, dinamikos, politinio talento, kaip jau minėti vyrai. Jei pasiūlygtume po Washingtoną ir Bonną, turėtume sutikti, kad ir čia ir ten -- daugiau blankios asmenybės. Vokiečių krikščioniškos demokratų ar socialdemokratų neturi reikiamo kandidato į valstybės vadus. O JAV-se? Johnsonas per 11 mėnesių nebuvo parodęs valstybės vyro (Staatsmann) bruožų ir vargiai parodys ateityje. Humphrey, Wagner, Fulbright ir kiti -- politikai, kurie savo pilkumu ir talento stoka vargiai kada nors iškilis. Gimi geru politiku sunku. Todėl ir Kennedy ir Straussas, aišku, turi galimybių pasiekti aukščiausios valdžios jų kraštuose. Abu jie reikiamai veikia ir, jei neatsirastų kokių nors netikėtų kliūčių ar jiems nepalankių politinių situacijų, jų ambicijos turėtų būti patenkintos. Jau kitas klausimas, ar tai įvyktų po metų, ketverių, aštuonerių, ar net dar vėliau.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

ANTANO SMETONOS

MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO veikalas jau siun-tinėjimas prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima įsigyti prisiuntus 10 dol. Povilui Ališauskui -- 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago, Indiana; ar Dirvai -- 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA CHICAGOJE

š. m. lapkričio mėn. 21 dieną švenčia

KORPORACIJOS 42 M. SUKAKTI

Maloniai kviečiame šventėje dalyvauti korporantais (es), kitos organizacijos ir studentų organizacijos (su spalvomis) ir lietuvių visuomenė.

Šventė vyks šia tvarka:

10 val. -- pamaldos už žuvusius ir mirusius korporantus (es) Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų -- mirusių korporantų pagerbimas -- kapų lankymas. 7 val. 30 min. vak. iškilminga

sueiga -- junjorų kėlimas į senjorų ir vaivės puošnioje Club Boston salėje (3457 West 26th St.), grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui.

Vietos užsakoma pas kol. M. Šimkų 9-3 ir 5-8 val. tel. CL 4-7450.

Įėjimas -- studentams \$3.00, visiems kitiems \$5.00.

Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje Valdyba

JAUNIMO POBŪVIŲ PAVOJAI

Didžiai susirūpinau paskaitęs p. Čekienės straipsnį apie dabartines organizacines problemas (Dirva, š. m. lapkričio 6 d.) Jaunimas aiškiai blogais, liberališkais keliais eina, dainuoja, padoriems žmonėms išsėtinę duoda. Jei jaunimas veržiasi linksminintis (nors tam jokio būtinio reikalo nėra), galėtų pobūvis ruošti dienos metų, kai padors piliečiai darbe. Tiesa, turėtų praleisti paskaitas universitetuose, bet tai dar geriau, nes ten tik prisigauda liberališkų idėjų ir išauga janičarais.

Kiekviena gili studija daugiau problemų iškelia negu atsako. Taip ir p. Čekienės straipsnis nepaaiškina, kaip liberalinio jaunimo pobūviai veda į kultūrinį bendradarbiavimą su kraštu. Čia turiu prisipažinti, kad man, visų pavojų laiku nesuvokus, teko taip šauniai aprašytam pobūvyje dalyvauti ir, galui užtikrinti, ten linksminosi santaričiai, skautai ir ateitininkai, bet bolševiko nebuvo nė vieno. Kiek ten buvo galima kokio bendradarbiavimo įžvelgti, tai jis ateityje kartais gali sugundyti kokią porą sukurti lietuvišką šeimą, bet tai, berods, jau kita problema.

Kodėl p. Čekienė mano, kad jos taip ryškiai nupieštas liberalas -- akademikas kitiems laisvės nepripažįsta, jei jis norėdamas pas save su draugais pasilinksminėti, išsikraustė ten kur tai nedraudžiama? Namo savininkui jis gi paliko laisvę džiaugtis savo namų ramybe.

Neaišku taip pat koks ryšys tarp jaunimo pobūvių ir A. Smetonos citatos. Nepriklausomos Lietuvos laikais iš studentiško pobūvių kilusias problemas autoritetingai išsprendavo policijos nuovados būdintis, prezidento jos nepasiekdavo.

Reikia sutikti su p. Čekienės apgailestavimu, kad Vilkas nebailgia organizuotis, o tuo tarpu jaunimas tvirksta, linksminasi, liberalinėmis idėjomis gardžiuojasi. Matyt, mūsų vieningos politinės vadovybės laukia platus ir įvairus uždaviniai -- pirmiausia sutvarkyti jaunimą, kad naktimis dorai išsėtųsi, o ne triukšmą pobūviuose keltų, toliau, mano nuomone, būtų pageidautina sutalkyti susipykusius lietuvių namų savininkus su nuomininkais, vyrus su žmonomis ir prižiūrėti vaikus, kad tėvų klausytų. Jei liks laiko bei jėgų, galėtų dar ir politinį laisvinimo darbą dirbti.

Manau, būtų gera, kad p. Čekienė plačiau paaiškintų mūsų susirūpinusius visuomenės jaunimo pobūvių politinius bei ideologinius pavojus, nes, kaip matyti iš jos straipsnio, jie be pasigallėjimo griaua sveikus mūsų visuomenės pagrindus.

Algimantas Gureckas
New York

LAIŠKAS IŠ KELIONĖS PO AFRIKĄ

Iš New Yorko laivu Constitution išplaukė lapkričio 5 d. ir po 6 dienų kelionės, pietų Atlanto kraštu nuplaukė 3184 mylias, lapkričio 11 d. po pietų išlipome Casablanca prieplaukoje, Maroke.

Casablanca, kaip Pietų Atlanto didžiausia prieplauka, buvo gerai žinoma 15-me šimtmeityje. Tada, Anfa vadinama, buvo Maroko piratų centras, Casablanca yra didžiausias miestas Maroko valstybėje. Maroko savo plotu prilijsta Kalifornijai, Turi ilgiausias madykles Atlanto pakraštį, naudojamas ištisus metus.

A.S. Trečiokas

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

A T S T O V A S
VYT. SENKUS
WO 1-6820
Office ME 1-5997
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

AKIMIRKOS

Kelionė į Disneyland

BRONYS RAILA

Fantazijų karalijoje viskas galima... Šią didžią tiesą žinojo ir pritaikė Walt Disney, "mikimausų" ir Disneyland kūrėjas. Mes, šios jo monarchijos artimi kaimynai prie Santa Ana pietinėje Kalifornijoje, galime palydyti, kad Disney fantazijas mėgsta ne tik vaikai, bet dar labiau suaugusieji.

Negi atsiliks lietuviai, kaip gaibi ir pasakoms talentinga tauta? Krupavičius štai pripiešė tiek mikimausų ir pagamino tokią gyvą filmukę apie Salomėją Nėrį, kad mums jau nebėra gėdos prieš senį Disney ir jo kompaniją.

1941 m. birželio mėnesį kilus vokiečių - sovietų karui, kaip neabejotinai žinoma, Salomėja laisvanoriškai ir galvotūriškai, vos spėjusi sugriebti sūnų, išbėgo į Rusiją su visais kitais stipriausiais Lietuvos bolševikais.

Dėl to jai, kaip teisingai rašo Krupavičius, "... neteko patirti bolševikų kankinimo kamery, bet ji patyrė sudarytą jai su sūnium didelio dvasinio ir kūninio skurdo bei vargo gyvenimą. Ypatingai sąlygos buvo sunkios ir nebeapkeliamos Ufoje ir Penzoje. Vieną vieną lietuvė tarp rusų, kurie jos nemėgo kaip svetimą, nei maisto, nei aprangos. Didžiuliai šalčiai, o krosnis nektūrenta. Čia Salė palūžo gal ne dėl savęs, bet dėl sūnaus. Ir praradė tuomet jiems ditirambų: kad ji nuo jaunų dienų buvusi bolševikė, kad ji buvusi Stalino ištikima garbintoja ir jo "ideali" skleidėja (Beje, - tuo reikalu Salė niekad žodžio "ideali" nerašė tarpkubų B.R.)... Tai padėjo. Salė leido grįžti į Maskvą, kur rado jau geresnes sąlygas. Bent kiek galėjo su lietuviais laisvai išsikalbėti apie Lietuvos vargus, jos išlaisvinimą..."

Aš ir dabar tebemėgstu disnišką filmukę. Bet taip gerai parašyto "krutamųjų paveikslų" skriptą dar nebuvau matęs. Netiktantistinis turinys, bet dar ir melodraminiai jausmai ir vaizdais išpuoštas. (Grakščia terminą "melodrama" kadaise mums Kaune magas J.A. Herbačiauskas sūtydavo lietuviškai rašyti dviem žodžiais: melo drama. Jis sakydavo kad taip būtų daug teisingiau).

Pradėkim nuo apačios.

Taigi, išplėšę brangią kainą už Salomėjos propagandinius patarnavimus Kremlinui, bolševikai pagaliau susimylėjo ir leido vargšei karo pabėgėlei grįžti į Maskvą.

Ir tai buvo didelis palengvėjimas, nes ji čia galėjo vėl susitikti su lietuviais ir laisvai išsikalbėti. Su kokiais Maskvos lietuviais? O gi su draugais Cvirka, Venclova, Šimkumi, Korsaku, Banaičiu, Sniečkumi, Paleckiu ir protarpiais čia iš frontų užklystančiais aktyvesniais bičiuliais, kaip raudonosios armijos leitenantu J. Marcinkevičiumi ar tos patarmijos kapitonu Liudu Gira. Pasikalbėti apie ką? Savaimė aišku, tik patriotinėmis temomis - apie Lietuvos vargus, jos išlaisvinimą...

Kaip sovietų paskelbti dokumentai rodo, buvo kalbama ir kitomis, dar žmogiškesnėmis temomis, Salomėja tikrai skundėsi, kad jai buvo labai blogai ir Ufoje ir Penzoje. Betgi ir anie minėtieji kiti Maskvos lietuviai turėjo pagrindo (krupavičiškai sakant) skustis, jog ypač pirmaisiais karo metais juos skriaudė ir Stalinas ir kompartija. Nei glotė, nei gyre, nei su muzika pasitiko. Priešingai, juos visus laikė per nieką: pabėgėliais, bailiais, lepišiais. Beveik blogiau, kaip D.P. Jukų, kaip gerų bolševikų, pareiga buvo ne bėgti, o likti ir kovoti už bendrą reikalą, už didžiosios komunistinės tėvynės pergalę. Bet jie, kaip žulkiai, išbėgo pirmąją karo dieną, kai dar jokie likiminiai sprendimai nebuvo aiškūs. Tai ką, - matyt, jie iš anksto netikėjo Rusijos ir komunizmo pergalę?

Bloga tuomet buvo visiems mūsų brangiems tautiečiams, atsidūrusiems ir Ufoje, ir Penzoje, ir Maskvoje, ir Kuibisheve. Kad ir žymiai geriau, negu Vorkutoje, Kazakstane ar Kamčiatkoje, bet vis dėlto ne pyragai... Tad nekaltingai per daug nei Ufos, nei Penzos vykdomųjų komitetų už šurkštumą. Ejo baisus karas, milijonai pačių rusų pabėgėlių visur, sužeistieji frontuose, arktinio šalčio žiemos, chaosas ir badas labiau negu gerovės laikais, mirtinas pavojus pačiai Maskvai patėkti į hitlerinų žmogėdrų nagus!

Reikėjo rūpintis apie kulkosvaidžius, patrankas, lėktuvus, tankus, Molotovo kokteilius, apredyti kareivių divizijas... Kam galėjo berti pati koka pabėgėlė su mažu vaiku iš Lietuvos - iš tokios neištikimos respublikos, kuri karui vos prasidėjus taip niekšiška dūrė peiliu į nugarą enkavedistams ir raudonajai armijai ir dabar batlaizauja Hitleriui? Ar už tai, kad ši moterėlė buvo parašiusi šimtą eilėraščių bolševizmui išgarbinti ir

prieš metus poemą didžiajam Stalinui išglorifikuoti? Juk tai menkinieks - Rusijoje visi ir senai taip rašė...

Gi Ufoje ir Penzoje beveik niekas apie tokią garsenybę nebuvo ir girdėjęs.

Salutė dar rūpėjo tik savo brangiems tautiečiams - Venclovai, Cvirkai, Banaičiui, Paleckiu kuriems greičiau pavyko duondavus įtikinti, kad jie didžiai tėvynėi dar galės būti reikalingi. Rūpėjo gal dar keliems, o Krupavičiui teberūpi ir ligi šiol jos "palūžimai". Tik kur Salė Ufoje ir Penzoje palūžo? Į kurią pusę ji turėjo lūžti? Ir iš viso, - kodėl lūžti, nes jos kremlinio stiebo modelis stovėjo gi vis taip tiesus, kaip įtempta styga? Čia nieko nereikėjo nei lenkti, nei lauzti, - nei jai pačiai, nei jos nedraugiškiems draugams Sovietijoje. Juk tam ji ir išbėgo iš Lietuvos, kad lietuviai nacionalistai ir kitokie naciai neturėtų progos jos kaukelių palaužyti. Ji tikriausia žinojo, kaip prieš bolševikinį pogrindį jai grasinio: - Sudeginsim tave, kaip raganą...

Iš savo veik keturių metų skurdą ir "prievaravinį" Rusijoje per karą ir iš savo laisvų išsikalbėjimų su draugais tautiečiais apie Lietuvos vargus ir jos "išlaisvinimą" ji parašė tik daug eilėraščių. Lygiai tomis pačiomis temomis, lygiai su tuo pačiu sovietiniu patriotizmu, lygiai apie visus svarbiausius tėvynės karo uždavinius ir vaizdus, lygiai su ta pačia neapykanta hitlerininkams kryžiuočiams ir hitlerininkams fašistams lietuviams, ir daug kur lygiai tais pačiais žodžiais ir lygiu talentu, kaip lygiai Venclova ir Korsakas. Ir tas labai tvarkoj, nes, kaip žinoma, lygybė sovietų sistemoje yra didžiaji gerbiama dorybė.

Nelygybės būta tik kelių binių požirčių, nes Salomėja vis mėgdavo persistengti, kaip ta buvau jau pastebėjusi pirmaisiais jos "Trečių Frontą" atėjimo metais. Ji apie Lietuvos vargus ir jos išlaisvinimą per tą patį laiką parašė trigubai daugiau už savo draugus ir išleido dvi eilėraščių knygas - "Dainuok, širdie, gyvenimą" ir "Lakštingala negali neužliūbėti". Gi Korsakas ir Venclova parašė ir išleido jau grįžę išlaisvintu Lietuvoje tik po vieną patriotinių eilių knygą. Jie nebuvo tokie laikštingalos, ji mažiau žiūbėjo.

Toks lygybės laužymas ir persistengimas yra blogai, ir sovietiniai literatūros politrukai galėjo su pagrindu užpykti. Ar jie labai supykę?

M. Krupavičius, be abejo, iš tikrų šaltinių sužinojęs, dabar rašo, kad tikrai ir labai. Esą, sovietai ją ir anksčiau ir ypač po karo ėmė nebeapstikėti, nusivylę, būtų ją netrukus gal ištrėmę į Sibirą, vienu trumpu mūsų pranašo sakiniuariant, -

Korp! Neo-Lithuania metinėje šventėje New Yorke, po iškilmingos programos buvo gražiai pasilinksmininta. Nuotraukoje jaunieji korporantai prie vaišių stalo. V. Gruzdžio nuotrauka

"bolševikai nuo jos atšlijų"! Ir tam paaiškinti jis nurodo dar svarbesnį, ne tik politinį, bet ir religinį pagrindą: mat, Salomėja Nėris "susitalkė su Dievu".

Pagrindas rimtas ir turėtų būti bausis, - bet ką tuokiems raudoniems šetonams, kaip bolševikams, padarysi? Jie gi nieko nežino, neklauso ir nebijo. Prakeikti užsispyrėliai neišsigando, neatšlijų ir vis nenori atšlyti.

Ko būtų pagėdavęs Krupavičius?

Po karo, pridurimais sekę raudonosios armijos užkūlius, į Lietuvą, kaip ir Salomėja, sugrįžo visi Maskvos laikų draugai patriotai: Sniečkus, Paleckis, Gedvila, Cvirka, Venclova, Banaitis, Korsakas, Šimkus, Guzevičius-Gudaitis, Liudas Gira, Mieželaitis ir keli šimtai panašūs. Sugrįžo ir pradėjo dirbti. O darbo buvo daug nuteriotame ir buržuaziniams banditais pritvinkusiame krašte. Niekas jiems neruošė sutikimo iškilnių, padanges nekėlė, o patys neišdrįso. Ką gi šie pašlemėkai reišė tokį tikrų herojų akivaizdoje, kaip generolas Černiakovskis ir kiti, kurie bent savo kaulus paklojo Lietuvai belaisvindami?

Negi Krupavičius, šiandien kalbėdamas apie sovietų ir bolševikų atšlijimą bei atšlijimą, norėtų, kad sugrįžtančiai Salomėjai kas būtų ruošę specialius paradas Alvitę, Palemonę, Kaune ir Vilniuje? Ar geležinkelio stotyse pasitiktų su dūdų orkestru? Ar kad operos choras su Kipru Petrausku priešaky būtų sveikinęs sugrįžusiąją su himnais, o dramų teatras su jos tarybiškai patriotinių eilėraščių ir Stalino poemos deklamacijomis? Tiek reikalauji būtų per daug net iš bolševikų.

Jie pakankamai gerai ją sutiko, visai gerai paminėjo ir tebeimi ligi šiol. Kai ji 1945 m. vasarą mirė Maskvoje nepagydoma vėžio liga, o po poros metų Vilniuje mirė Cvirka, sprendžiant iš laikraščių aprašymų, abiejų laidotuvių ir visa kita buvo atlikta kiek galima iškilmingiau. Jo ir jos raštai vienodai uoliai verčiami rusų kalbon. Jų vardais vienui gausiai pavadintos miestų gatvės, alėjos, mokyklos, kolchozai, kiekvienam įsteigtas atskiras muziejus... Tik (ir vėl nelygybė!) - bolševikai žymiai daugiau prirašė apie Salomėją, negu apie Cvirką, gausiau dokumentavo jos literatūrinį palikimą, biografiją, valstybinę leidyklą išleido daugiau jos raštų tomelių ir studijų apie ją, daugiau jai buvo pristatyta akmens ir gipso paminklų.

Vienas iš tokių stovi lietuviams šventoje vietoje, buvusiam Karo Muziejaus sode Kaune, kur palaidoti jos palaikai. Prie Salomėjos paminklo ar dailininkų portretų mėgsta noriai papozuoti ir nusifotografuoti dabar iš Amerikos tarybinės tėvynės turistėmis nuvykstančios mūsų šių dienų naujos salomėjos ar valerijos... Ir tai yra meniškai gražu, o dvaisiškai prasminga. Reiškia, ryšiai su "kraštu" nenutrūkę...

Seniau vėliną buvo galima šalin nuvyti peržegnojimu, o su kryžiumi visai tikrai. Dabar laikai pasikeitė ir yra gana blogai, - bolševikas ne kryžiaus nebijo.

Ar jie bijojo Liudo Girus? Juk šis buvo irgi pulkus berniukas, kunigu norėjo būti, net dvasinien seminarijon buvo įstojęs, vėliau poetas, žvalgybos viršininkas, aistringas krikščionis demokratas, teatro direktorius, katalikų dienraščio "Ryto" redaktorius, dar vėliau "tautininkas" ir kas tik nori, nuo 1936 metų sovietų žvalgybininkas Lietuvoje, per okupaciją viceministras ir ištikimiausias tarnas, raudonosios armijos narsus karys...

Tas paršivas tipelis ir prostitutinė blakė (anot M. Biržiškos), M. Krupavičiaus nuomone, vis tiek "savo vardą įsiamžino mūsų literatūros istorijoje" ir "nieks jo neišbrauks" (?) . Dirvoje pernai buvo rašyta, kad ir Gira mirdamas susitalkė su Dievu (tik ne pasakytą, ar Dievas norėjo to karo paliaubų, priėmė Švč. Sakramentą ir tuo būdu grįžo į lietuvių tautą. Bet kai Gira prišlijų prie bolševikų, tai bolševikai vis tiek neatšlijų nuo jo! Kad ir daug mažiau, pagal "saizą", visvien palankiausiai mini.

Kas liūdniausia (jeigu čia galėtum paminėti dar vieną nesmagią žinelę dėdei Mykolui), tai kad ne tik lietuviški, bet ir rusiški bolševikai ne trupučio nuo Salomėjos neatšlijų. Todėl stipriai abejočiau, ar jie tuoj būtų į Sibiran trėmę, jei ji kiek ilgiau dar būtų pagyvenusi.

Penkiems metams nuo jos mirties praėjus, 1950 m. Vilniuje valstybinė sovietinė leidykla išleido rusų kalba lietuvių poezijos antologiją, vardu "Poezija Litvy". Vyriausias to leidinio redaktorius Pavel Antokolskis knygos įvade (8 psl) rusiškai rašė: "Neužmirštamas Salomėjos Nėries vardas. Atmintina diena, kaip 1940 metais Aukščiausiojo SSSR Sovieto septintojoje sesijoje Salomėja Nėris išstojo su savo įstabiu poetiniu kreipimusi į draugą Staliną lietuvių tautos vardu... Gilus Salomėjos Nėries idėjingumas ir emocijalumas, grynumas ir žavingumas visados liks mūsų atmintyje. Stalino premijos laureato vardas buvo S. Nėriai užtaunautas liaudies pripažinimu".

Jei ir Kremlius, ir "lietuvių tautą", ir "liaudis" taip pripažino,

no, tai baigta. Atšlijimo nebus.

Jau kelis kartus buvau Disneylande, vežiojau ten jaunų metų ir senesnių metų turistus. Daugiau niekad nebevažiuosiu ir nebevežiosiu. Kiekvienam, kas prašys parodyti Wild West, Tomorrowland, ar Adventureland, ar Fantasyland, galėsiu patarti:

- Negaiškite laiko ir pinigų. Jei kam patinka fantazijos, bus greičiau ir pigiau paskaityti Krupavičiaus skriptą apie Salomėją Nėrį, ypač apie jos laisvus išsikalbėjimus Maskvoje su broliais lietuviais dėl Lietuvos vargų ir jos išlaisvinimo.

AUKOS DIRVAI

K. Stundžia, St. Catharines...	2.00
V. Česnavičius, Brooklyn...	1.00
A. Krinickas, Cleveland...	2.00
P. Vėbra, Chicago...	10.00
A. Statulevičius, Toronto...	5.00
V. Vaičiūnas, Detroit...	5.00
G. Stančius, Montclair...	5.00
Dr. G. Čekas, Metuchen...	10.00
J. Saladžiū, E. St. Louis...	2.00
A. Žatkus, Hermosa Beach...	5.00
Dr. J. Mačys, Cleveland...	5.00
J.A. Urbonas, Dayton...	2.00
Dr. L. Kraučelūnas, Palos Park...	25.00
VI. Janušauskas, Montreal...	1.00
J. Šalčius, Pittston Exeter...	5.00
J. Bukaveckas, Chicago...	2.00
A. Balys, Kensington...	2.00
K. Krulikas, Richmond Hill...	10.00
M. Knystautas, Danbury...	5.00
A. Ciplys, East Chicago...	2.00
J. Balbata, Cleveland...	10.00
E. Bartkus, Beverly Shores...	10.00
V. Vinclovas, Cleveland...	5.00
J. Preibys, Detroit...	5.00
M. Reklaitis, Chicago...	2.00
V.E. Gruodis, Weston...	10.00
K. Seliokas, Waterbury...	2.00
S. Jatulis, Cranford...	1.00
Z. Jaunius, Chicago...	1.00

Skaityk ir platink
DIRVĄ

GERIAUSIA KALEDŲ DOVANA AMERIKIEČIAMS

"LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW"

Knyga palieka amerikiečiams skaitytojams neįsildomą įspūdį ir kartu supažindina su Lietuvos žmonių kančiomis ir sovietine teroro sistema.

Knygą galite įsigyti ar užsisakyti per **Dirvą**, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Kaina — \$3.95.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Los Angeles birutininkų rudens balija lapkričio 7 d. visus žavėjo šių moterų sutartinės scenoje. Iš kairės: V. Irlikienė, J. Radvenienė, Ž. Brinkienė, Bajalienė, B. Skirienė, Mironienė ir O. Deveikienė. L. Kančausko nuotrauka

Avangardinis teatras (3)

Beatricės Kleizaitės-Kerbelienės paskaita LB Kultūros Klube Bostone

Pagal Artaud, drama turi dvi funkcijas: pirmą, ji turi būti įrankiu nuolatiniui protestui prieš kultūros uždėtą dirbtiną gyvenimo hierarchiją, antrą, ji turi būti "žiaurumo drama", parodanti žmogaus sielos tikrąją realybę ir apgailėtinas sąlygas, kuriose ji turi gyventi. Artaud sąmoningai darė tai, ką Jarry instinktyviai atsiekė rašydamas "Ubu Karalių", jis grįžo prie primitiviškiausių teatro formų. Jo nuomone, teatras buvęs tobulu pačioje savo pradžioje ir nuo toliau tuo labiau degeneravosi civilizacijos pasėkoj. Jo manymu, originale teatras buvęs tarpininku, per kurį žmonės išreiškėdavo savo sąmonės jausmus -- paslaptingą neracionalią žmogaus esmę. Ir naujas teatras turėjo būti sukurtas, koks jis buvo pačioje savo užuomazgoje -- iš natūraliai kylančių jausmų.

Virš viso ko, Artaud buvo praktiškas ir praktikuojaus teatro žmogus. Nors jo teorijos gali atrodyti miglotomis, bet jis apibūdino jas labai specifiniais ir norėjo, kad jos būtų sekamos praktikoje. Jis primygtinai reikalavo, kad veikalo pastatymas koncentruotųsi į dramatinį aspektą -- grynai teatrališką, t.y. reikalaujantį scenos kaip tarpininko. Muzika, šokis, pantomima, žodis, apšvietimas, visa tai įeiną į šią kategoriją, kuri, drauge paėmus, sudaro tai, ką Artaud pavadino "erdvės poezija". Tuo būdu "žodžio poezija", kuri visuomet buvo svarbiausia išsireiškimo priemonė, buvo panaikinta. Tuo nenorima pasakyti, kad Artaud bandė teatrą paversti į mimiką. Kalba buvo leistina, bet ne dėl minties, ne dėl idėjų perdavimo, o vien tik intonacijai. Tuo būdu kalba liko tik priemone emocijoms efektiui išreikšti. Šią Artaud idėją šiandien ypač gerai galime pastebėti Ionesco veikaluose.

Artaud dramą galima palyginti su nuogumedžio kamieniu, kuriam buvo nuplėsti lapai ir šakos vien todėl, kad pamatyti jo tikrąją formą. Bet vieništelis medis, kuris patenkintų Artaud, turėtų būti Yggdrasilio magiškas medis, sukelias šurpą ir pasibaisėjimą, įleidęs savo šaknis žemės gilumoje. Iš tokio geneologinio medžio kilo šių dienų avangardo dramų veikalai, parašyti Becket, Ionesco, Genet ar kitų avangardo dramaturgų. Jų veikalai apjuos-

ti žmogaus pragaištingumo sątais. Visi jie atmeta sociologiją, psichologiją, kaip priemonę veikų sukūrimui, ir visi jie egzistuoja grynai teatrinėje, sapnui panašioje atmosferoje. Šioji atmosfera nėra atsitiktinė, bet tiksliai, pagrindinė visoje veikalo technikoje. Artaud manymu žmogus tikrąjį "aš" pamato tik sapnuose, ir per tuos sapnus jie gali grįžti atgal į praeitį, kada drama gimė kaip apeigų ritualas.

Kaip minėjau, "Karalius Ubu" pasaulin atėjo per Paryžių. Tą patį kelią pasirinko ir šio laiko pradininkai, ir taip vadinama Prancūzijos "naujoji generacija", tikrumoje susidedant iš jau gerokai pagyvenusių "jaunuolių", kaip pav. Becket, gimęs 1906, Adomov -- 1908, Genet -- 1909 ir Ionesco 1912 metais. Dar kas įdomiau, kad tik vienas iš čia paminėtų yra prancūzas, tai Genet, bet ir tuo galima abejoti, nes jis yra pamestinukas, kiti, savo gimtines palikę dėl žmonių aplinkybių, gyvena ir kuria Prancūzijoje.

Du keisti veikalai išskėlė Samuel Becket, tai buvo "Godot belaukiant", sutiktas gana abejingai 1953 m. ir antrasis "Puotos pabaiga" -- pastatytas 1957 ir sukėlęs didelį skandalą.

Godot tema gana žinoma: du valkatos slampinėja apieistoj vietoj, komentuodami savo apgailėtą gyvenimą, tuo metu belaukdam kokių tai Godot. Veiklas susideda iš dviejų veiksmų, taip ir praleidžiamas Godot belaukiant. Niekio kito, tik desperatiškas dialogas dviejų gyvenimo atstumtųjų būtybių. Vietoj Godot, atsiranda puskvaišis, ant virvės atsivesdamas kitą valkatą savo vergu padažęs. Šitas jam šoka, dainuoja ar galvoja kaip kvailiui įsakoma -- antras simbolis žmogaus mizėrijos brutalumo įtakoje. Ir taip Godot laukimas tęsiasi toliau ir toliau... Šiam veikalui kritikai yra priskyre daugybę prasmų, gi židrovai kiekvienas pasiima sau labiausiai suprantamą atgarsį ir savaip aiškina.

Kitam veikale, vadinamam "Puotos pabaiga", aklas žmogus nejudėdamas sėdi vidury tuščio kambario ir laukia, kol laikas praeis. Taip pat ir jo reumatų sergas senas tarnas laiko nuo laiko pažinti per aukštai įstatytus du langus, pro vieną matant žemę, pro kitą -- jūrą. Tai yra dvi vieništelės angos į pasaulį, kuriame atrodo, viskas išnykę. "O toliau yra kitas pragaras", sakotarnas. Taip, kaip ir Godot, kur viskas vyksta belaukiant, kas turi įvykti ir neateina, čia irgi "Pabaiga yra pradžioje, bet tačiau vistiek eina". Clov, senasis tarnas, svaioja apie išėjimą iš kambario, nors jis puikiai žino, kad tai niekad neįvyks. Kiekvienas pasiliks vienišiu, belaukdamas pabaigos,

puotos pabaigos...

Toks yra šis desperatiškas teatras, žmonijai belaukiant stebuklų. Becket teatras, tai parodija iš žmogaus padėties; jis neranda būdų suprasti pats save, vien tik pripažįsta savo bejėgiškumą, jis meluoja pats sau belaukdamas dangiškosios pagalbos. (Godot) bet žino, kad jos nesulauks. Pirmutiniai žodžiai šiame veikale yra: "Niekio nėra kas veikti", gi pirmas atsakymas "Puotos pabaigoj" yra: "Pabaiga, viskas baigta, kas turėjo būti užbaigta". Akis į akį su tuščiu dangumi, žmogus suprato, kad žmonija turi žūti. Žmogus tegali gyventi vien tik su mirties vizija ant jo pečių. Bendrai paėmus, Becket galima pavadinti nykumos ir bevaisingumo profetu, jis žmonijai jokios vilties neduoda, piešdamas tik juodą, nepermatomą ateities paveikslą.

Adamov leidžia visišką vidaus laisvę, bet tuo pačiu pasiduoda išoriniams įvykiams. Adamov nori parodyti, kad bet kokie žygiai veda į pralaimėjimą... Jo veikaluose židrovai, per veikėjo neabejotiną nuosirdumą, pamato savo paties būseną ir iliuzijas, kuriomis jisai gyvena.

Iliuzija, tai tikslus temos pavadinimas, kuria pagrįsti Jean Genet veikalai. Jo teatras, tai netiesos, iliuzijų teatras, kuriame veikėjai grumiasi ir beprasmiškai kovoja. Kiekvienas charakteris vaidina savo sapnų rolę iki jis, sugautas savo žaidimo, prisiima tą sapną kaip tikrovę. Pirmasis Genet veikalas -- "Les Bonnes". Dvi seserys, kurių gyvenimas nuo tarnavimo tiek susiaurėjęs, kad jos jaučiasi dar gyvenant tik vaidinant savo ponios vaidmenį, kada šios nėra namuose, ir taip pasikeisdamos, viena vaidina poniją, gi antroji kenčia jos įžeidimus ir panieką. Jos kitaip negali užtikrinti savo asmenybės, kaip įvykdant žmogžudystę -- nužudant savo šeimėninkę. Bet ši nuo jų konspiracijos pabėga. Claire, paskutinioji vaidinusi ponios rolę, nusižudo, o antroji planuoja -- prisipažinti žudike. Daugiausia žinomas Genet veikalas yra "Balkonas". Tai pavadinimas blogos reputacijos namų, kuriuos jų "madam" vadina "iliuzijų namais". Čia kiekvienas kambarys pritaikintas lyg teatre, dekoracijų pakeitimais, kad atitektų kiekvieno kliento fantazijai. Gi vyriškiai čia renkasi ne kūno geiduliams patenkinti, bet daugiau dėl prestižo. Gyvenime jie paprastai eiliniai piliečiai, čia gi vienas pasiverčia vyskupu, kitas teisėju, o trečiasis generolu. Kiekvienas turi savo patarnautoją, visuomet pasirodžiusį patenkinti savo viršininko reikalavimus. Autoriaus minty šis pasivertimas kitu, pridėdamas savotišką sadizmo dozę, yra simboliškas išreiškimas visuomenės pagrindų. Veiklas mums duoda panoraminį visuomenės atvaizdą, su priespauda, smurtu, neteislingumu, išskrypimais ir dirbtinumu. "Balkonas" nežinot kad sudaro iliuzijos špudį, kur veikėjai vien įsivaizduojami ir jų veiksmas tėra vien vaidinimas, pagrįdė yra labai realistinis veiklas. Genet teatras tai maisto, atmetimo bet taipgi ir atvirumo teatras. Sartre yra pasakęs, jog Genet parodo mūsų pačių nuodėmes.

Ionesco yra labiausiai priartėjęs prie to, ką būtų galima pavadinti abstraktiniu ekspresionistu teatre. Jo veikalai yra autobiografinės išpažintys. Jis sako: "Aš scenoje patieksiu vidutinę dramą (nesuprantamą net man pačiam), pilnai išsakančią mane patį". Ir jis atranda nuostabumą banalume, nesąmonė -- tiesoje, ar naujoviškumą pasenusiame dalyke. Tai teatro rūšis, kur kalba paversta į pajuką, kur žodžiai pavirsta garso šovinėliais, neturint jokių prasmės, tokie pat yra ir veikėjai. Mažas, smulkus žmogus, kuris kuone visuomet yra centrinis veikėjas, kenčia baisiausius išgyvenimus; jis verčiamas vesti merginą su trimis nosimis, 32 pėdų kūnas auga jo svečių kambaryje, ar visi jo draugai pavirsta dinosaurais. "Asmenybių nėra", sako vienas iš jo veikėjų, autoriaus atstovas. Žmonės neturi krypties pasaulio eigoj, tie tėra vien marionetės, ir Ionesco teatras ne kas kita, kaip marionėčių teatras. Pasaulis jam vien dykuma, kur

mirštą šešėliai slankdoja tarpukulinio bilsdesio. Ionesco, tai ne minties teatras, bet daiktų. Mes esame mirę gyvieji, nesugebą išreikšti sąvęs, nesugebą rasti bendrą kalbą ar ryšį su kitais žmonėmis. Ionesco pasaulis tai aukų pasaulis, nepajėgiųjų, netinkamų, daug kalbančių, bet nieko nepasakančių. Nedrąsūs, skrupulingi, bandą kokią pasiekti, bet viskas išslysta iš rankų net nepamačius, kas tai buvo. Tai gyvenimas be prasmės. Meilė ar užuojauta, vienintelė išsigelbėjimo galimybė, paslėpta po niekingumu ar niekingu išdidumu, tik tuo padedant nusišlepti žmogaus

"best seller" knygy. (Šiuo metu pav. "Deputy").

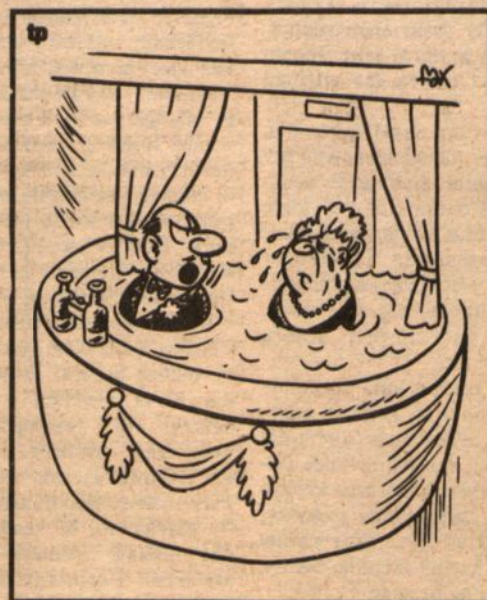
Amerikos dramaturgai, kuriuos būtų galima priskirti avangardo eilėn ir kurie pasirodė pakankamai įdomūs, kad vertėtų atkreipti dėmesį, yra: Edward Albee, Jack Gelber, Jack Richardson ir Arthur Kopit. Edward Albee su "Žvėryno istorija" yra pirmasis jų išvydęs rampos šviesa.

Šis veikalas, atvestas savajam krašte, pasaulin išėjo pro svetimas duris. Tai buvo Berlyne 1959 metais. Kada Europoje įsigijo vardą, buvo priimtas ir čia, ir jo autorius iš karto pate-

slegia kaip prakeikimas, kuris turi didelę galią mylėti, bet lieka vienas ir nesuprastas.

Veikale tėra du veikėjai: kritęs jaunuolis ir tipingas visuomenės šūlas. Veiksmas vyksta N.Y. Central Parke. Viena graži sekma-dienio popietė. Ponas, vaizduojas visuomenės šūlą, turi neblogą darbą, šeimą ir patogų gyvenimą, jaunuolis -- nieko. Desperacija, kurią Albee jaučia, yra ta, kad nelaimingo žmogaus stovis, turėjęs sukelti pasigailėjimą ar užuojautą jautresniame žmoguje, šio pono visai nepaliečia. Ne todėl, kad jis būtų nejautus -- ne. Jis yra kultūringas, apsiskaitęs žmogus, puikiai matąs, kas vargina jo bendrakalbį, bet jis tai supranta vien abstrakčiai. Kadangi jis yra apsuptas apsaugojimo barikada, pastatyta aukštesnės visuomenės, tai jo visai netrukdo Jerry (jaunuolio), ar kieno nors kito problemos; Albee nori parodyti, kad mūsų visuomenės santvarka yra nustačiusi priemones, kurios apsaugoje individą nuo kitų žmonių gyvenimo būsėnos. Kaip gerbtinas visuomenės narys, šeimos tėvas, vyras, aukštas pareigūnas, žmogus baigęs aukštąjį mokslą ir pan., Peter (ponas) turi imunitetą prieš nepatogumo, rūpesčių ar žmogaus mizėrijos sukelias emocijas, Albee mato visuomenę apsistačiusią save kinetiška siena, kad apsigynus nuo barbarų, gyvenančių už sienos ribų. Kartais pasitaiko, kad vienas tos dirbtinos tvirtovės gyventojų nuiklysta per toli, ir užklumpamas įsiveržėlio. Šitai atsitinka ponui ant jo ramaus suolelio Centraliniam Parke.

Jerry, žmogus atėjęs iš anapus ribų, niekur neįaugęs ir betikslis, yra priešingas Peter tipui. Niekas jo nesaugo ir jis pažiūsta gyvenimą, koks jis yra tikrumoje. Jis, sutikęs Peter, bando būti suprastu, bet jam nepavyksta, bando toliau, vistic nesiseka, pagaliau, neapsakomaj desperacijoj jis išprovokuoja poną muštytynėms. Pabaigoje paaukvoja save, užlėkdamas ant nuosavo peilio. Tokiu būdu, savo gyvybe Jerry atsiekia savotiško ryšio su kitu žmogumi, sukuriant nežmonišką kraujo brolystę. Tai žvėryno istorija, kuriame žvėrys -- žmonės vieni nuo kitų grotomis atitverti, negali rasti bendros kalbos nė bendro žmogiškumo ryšio.

-- Nustok verkti. Veiklas nėra jau taip liūdnas...

mizėriją bei mirtį. Čia jis, drauge su Becket, kaltina patį gyvenimą, kuris yra niekas kitas, kaip laukimas mirties.

Amerikoje ši dramos šaka yra mažiausiai išsivysčiusi. Priežastis glūdi ne amerikietiškam moralės lygyje, kurio vertė leistina abejoti, bet grynai finansiniame pasisekime. Jeigu direktorius nėra užtikrintas geru uždarbiu, jis nerizikuos statyti, kad ir gero, veikalo. Todėl šiandien Amerikos teatrų mieste, vadinamam Broadway, gana sunku atrasti vertą dėmesio veiklą. Didelė jų dalis vien pramoginės muzikalinės komedijos, ar "maidingas" veiklas, kurio vertė gali būti labai diskutuojama, kaip ir

ko į išrinktųjų eiles. Šiandien gi jis laikomas gabiausiu, talentingiausiu šio meto Amerikos dramaturgu.

"Žvėryno istorija" yra labai paprastas, bet drauge ir mistifikuojas veikalas. O mistifikuoja jis todėl, kad pažitūrėjus paprastu atrodo. Albee nebando šiuo veikalu nieko pasakyti. Tai tik fantastiškas gyvenimo gabalėlis. Jisai pateikia temą, tiksliau sakant, pademonstruoja temą, kuri yra: didžiulė ir nenugalima klūtis, žmonių sutinkama tarpusavio bendravime. Tiksliau sakant, veiklas eina apie pamišinimą vedantį efektą, kurį sudaro vienišai gyvenančio žmogaus sąlygos. Žmogaus, kurį vienatvė

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNČIAMIS PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Ugnimi virinto skonis... štai, kas jame --

ir jums, ir jums, ir jums, ir jums.

Stroh's
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

RŪMAI, PER KURIUOS PEREINA 90,000 LIETUVIŲ PER METUS

Indėnų vasara šiais metais ilga ir dienos tikrai žavios. Anksčiau spalio sekmadienio rytą, turėdamas skubų reikalą, pasukau Jaunimo Centro link. Nors rytas mielas, šiltas ir saulėtas, bet Chicago gatvės tyliausios, tarsi bežadės. Miestas ramiai ilsisi po triukšmingos šeštadienio nakties.

Jaunimo Centro geltoni pastatai kyla į saulėtą rudens rytą. Jų ansamblį savo aukščiu prašoka Tėvų Jėzuitų koplyčios bokštas, toliau geltona, masyvi Jėzuitų vienuolyno ir Jaunimo Centro mūrų siena. Tų geltonų mūrų pavėsyje, lyg svaigę, gaivinantį vietą, žaliuoja Jaunimo Centro sodelis, kurio centre žuvusiems už Lietuvos laisvę pastatytas paminklas. Čia kiekvienos didesnės šventės proga susirinkę nulenkia galvas prieš tuos, kurie žuvo už Lietuvos laisvę ilgą laisvės kovų laikotarpį.

Viena ekskursantė, buvusi okupu Lietuvoje ir aplankiusi buv. Karo muziejaus sodelį Kaune, pasakojo, kaip šalta ir niūru dabar toje buv. Nepriklausomos Lietuvos tautinėje šventovėje. Sodelį dominuoja NKVD įkūrėjo Džeržinskio biustas, pagarbi vieta skirta keturiems komunistams (Požėlai, Grefenbergeriui ir jų sėbrams), kiek atokiau S. Nėries kapas, tuo tarpu nieko artimo patrioto lietuvių širdžiai.

Didžiųjų patriotinių jausmų ir gilių tautinės nuotaikos pažadintas beldžiuosi į Jaunimo Centro duris. Žinau, kad niekas manęs čia neatstums ir nepavarys, nes tėvai Jėzuitai yra vieni iš tų lietuvių vienuolių, kurie stipriai puoselėja ir palaiko tautines lietuviškas nuotakas, kurie daro viską, kad lietuvišbės žiburys dar ilgai šviestų šiame krašte.

Besibeldžiant prie Jaunimo Centro durų, iš rūsių išlenda žmogus, suodinas, apšitęs, tarsi angliakasis.

Barnosi, kodėl Jaunimo Centras dar neatidarytas. Juk aš turiu svarbių, degančių reikalų.

-- Bičiuli, imk šluotą ir stok nebaigto darbo dirbti, -- atsiliepia žmogus su "jarmulka" ant galvos.

O aš krūpteliu. Juk tai pats Jaunimo Centro direktorius kun. dr. J. Kubilius prieš mane bestovįs.

-- Tai kaip čia, tėveli? -- klausiu.

-- Matai, kad aš pats esu ir direktorius ir šlavikas. Jei būčiau tik didelis ponas, Jaunimo Centras seniai būtų bankrutavęs, -- atsako kun. dr. Kubilius.

-- Tai turbūt daug pinigų uždirbate, kad dviem pamainom varotė?

-- Iki šiol dar nesu gavęs nė vieno cento algos. Esu jėzuitas ir gaunu pilną išlaikymą iš vienuolyno.

Baigiasi mūsų pokalbis ir atlikus reikalus grįžtu į namus pusryčių, o 12 val. vėl atsirandu Jaunimo Centre. Čia žmonių, o ypač jaunimo, didžiausia spūstis. Rūmuose yra 12 klasių ir dvi salės. Dabar visos tos patalpos iki paskutinės užimtos. Ir pats direktorius kun. dr. J. Kubilius jau nebe su "jarmulka" ant galvos, bet švarus, baltutėlis vienuolis.

-- Kiek žmonių dabar yra šiuose rūmuose? -- paklausiu.

-- Apie 600, -- atsako kun. dr. J. Kubilius.

-- Daug pinigų uždirbsit, kur juos ir dėsit?

-- Šiandien nė vieno cento, 600 žmonių susirinkę į susirinkimus ir visokias repeticijas. Už tai neimam nieko.

-- Tai bėdoj esat? Ar neprarasit savo posto?

-- Tikdu, kad ne. Juk šie rūmai, kaip žinot, pastatyti ne už darbui, bet kad pasitarnautų lietuviams, ypač jaunajai kartai.

-- Kokiu gi būdu išsiveršiat? Tiesiog nesuprantama.

-- Jei įdomu, kalbėsiu pasiremdamas statistika. Metų bėgyje per Jaunimo Centrą pereina per 70-90,000 žmonių. Namų išlaikymas metams kainuoja apie 13,000 dol. Namais pasinaudoja apie 42 lietuvių organizacijos per metus, nežiūrint jų pajūtų ar įsitikinimo.

Patalpas duodam visiems patriotams, ir tai yra neatskiriama mūsų pareiga. Bet visgi su kiekvienais metais turim pridėti nemažiau 1,000 dol. Toks tai susidaro nuostolis.

-- Ar gaunate kokį atpildą už tai?

-- Vieną kartą per metus rengiam Jaunimo Centrui paremti vakarienę, kuri šiemet įvyks lapkričio 29 d. Susirinkę žmonės į tą mūsų metinę šventę suteikia didžiausią atpildą ir pastiprinimą ateities darbams. Kadangi Jaunimo Centru vis daugiau ir daugiau žmonių pasinaudoja, tai šiais metais toje vakarienoje, tikime, kad dalyvaus tikrai daug žmonių ir Jaunimo centrą dar tvirtiau parems.

-- Gal turit paskirų rėmėjų, kurie jus tūkstančius atneša?

-- Leiskite šiuo tarpu pasidžiaugti šimtininkais. O tokių tikrai turime. Iš jų paminėtini: inž. J. Stankus, dr. L. Krauckliūnas, F. Mackevičius, dr. Čiurys, J. Gradinskas, A. Petkus, Lietuvių Gailingųjų seserų draugija ir kiti.

Aš dar netikiu kun. dr. Kubiliui. Slankioju po Jaunimo centro rūmus, ieškodamas pajamų šaltinio. Antai, randu Čiurlionio galeriją. Pasaulio lietuvių archyva, aukšt. lituanistinę mokyklą, skautų buklus ir t.t. Tai vis institucijos, kurios Jaunimo Centre turi nuolatinę pastogę.

-- Tai kaip? -- klausiu kun. dr. Kubilių.

-- Aš suradau pajamų aruodus. Tėveli, jūs neteisus!

Kun. dr. Kubilius atverčia savo dokumentus: Čiurlionio galeriją, kuri čia prisiglaudusi nuo 1957 m., dar nėra nieko mokėjusi. Niekas nereikalaujama ir iš Lietuvių archyvo. Aukšt. lituanistinę mokyklą, kurią kas

šeštadienį lanko per 200 mokinių, moka \$100 mėnesiui. Taigi, pajamos labai ribotos.

Ilgainiui ir aš lieku įtikintas, kad šeštadienio naktimis kun. dr. Kubilius pasidaro tvarkdriu ne iš "ražkažio", o iš reikalo, kad sutaptų pinigų tiems rūmams, kurie yra tapę lietuvišbės tvirtove Chicagoje ir be kurių pastogės ir šiltos globos seniai lietuviškasis veikimas jau būtų likęs visai benamis. Ačiū Tėvams Jėzuitams, kad jie matė rekalo ir įstengė pastatyti tuos jaukus rūmus lietuvių visuomenei. Todėl nenuostabu, kad lapkričio 29 d. minios įvairiausių pažįdūrų į šitikiimų lietuvių plauks į Jaunimo Centro metinę vakarienę atsidėkoti jiems ir paremti tolimesnis uždavinius.

O rudenį anksti sutemsta, nors Chicago nusiaubusi šilta ir maloni indėnų vasara. Šiandien trečią kartą sugrįžtu į Jaunimo centrą. Iš Jėzuitų koplyčios sklaidžiasi muzikos ir lietuviškų giesmių garsai. Ten jaunimas mokosi giedoti naujas kompoz. B. Markaičio, SJ bendruomeninės mišias. Mėnulio pilnatyje atsispindi žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklas, o Jaunimo centro didžiojo salėn renkasi skautai akademikai minėti savo 40 metų sukakties. Tiesiog negaliu atsistebėti, kaip šitame geltonų mūrų ansamblyje gražiai pinasi ir derinasi lietuviška religinė ir tautinė mintis, koks čia atkurtas nuostabus Lietuvos kampelis.

VI. RAMOJUS

Prezidentiniai rinkimai ir elektorių kolegija

Šio krašto įstatymais, prezidento ir viceprezidentas yra vieninteliai federalinės valdžios pareigūnai, kurie nėra išrenkami tiesioginiu piliečių balsavimu.

Prezidentą ir viceprezidentą formaliai išrenka taip vadinama elektorių kolegija.

Visi elektoriai, kiek jų skiriami valstijai pagal gyvenotojų skaičių, atitenka tam kandidatui, kuris gauna toje valstijoje paprastą daugumą balsų. Pav. Ohio valstijoje už Johnsoną balsavo 2,480,000 už Goldwaterį 1,472,000. Johnsonui atiteko visi 26 Ohio elektoriai, o ne proporcingai pagal gautų balsų skaičių. Ir taip Johnsonas gavo 486 elektorių iš 44 valstijų, kur dauguma balsavo už demokratų kandidatą. Goldwateriui teko 52 elektoriai iš šešių pietinių valstijų.

Kennedy gavo 303 elektorių, Nixonas 219. 1952 m. Eisenhoweris gavo 442, demokratų kandidatą Stevensonas -- 89. 1956 m. Eisenhoweris 457, Stevensonas -- 74.

Prezidento ir viceprezidento išrinkimui pakanka gauti paprastą elektorių daugumą. Elektorių kolegiją sudaro 535 atstovai. Elektorių kolegija sudaro sekančiais: po vieną nuo kiekvieno valstijos atstovo Kongrese ir po vieną nuo senatoriaus, Ohio pav., turi 24 atstovus Kongrese ir du senatorius -- viso 26. Tiek jai priklauso elektorių prezidentui ir vice prezidentui išrinkti.

Nors priimta, kad valstijų elektoriai tenka tai partijai ir kandidatams, kurie gavo daugumą balsų, tačiau yra buvę atsitikimų (1824, 1876 ir 1888 metais), kad elektorių kolegija prezidentu ir viceprezidentu neišrinko laimėjusių balsų daugumą.

Kiekvienos valstijos elektoriai rinksis gruodžio mėnesio vidury valstijos vyriausybės paskirtose vietose balsavimui už prezidentą ir viceprezidentą.

Elektorių užpildyti balsavimo lakštai užantspauduotose voškuose persiunčiami į Washingtoną, Senato pirmininkui.

Bendrame Senato ir Atstovų Rūmų susirinkime, 1965 sausio 6 d., Senato pirmininkas viešai atidarys vokus ir oficialiai sekretoriatas užrašys kandidatus gautus balsus ir tuo baigs išrinkimo ir užtvirtinimo aktą.

Sausio 20-oji yra nustatyta

prezidento inauguracijos diena. Pagal priimtą tvarką buv. prezidento terminas baigiasi sausio 20 vidurdienį, ir pareigas užima naujai Aukščiausio Teismo pirmininko prisaikdintas asmuo.

Laimėjusiems politikieriams ta diena yra ypatinga: jų suvažiuoja tūkstančiai, iškilmės baigiamos puotomis daugelyje didžiųjų salių Washingtone. Jaspalankas naujas prezidentas nori pasirodyti savo rėmėjams.

Respublikonų kandidatas senatorius B. Goldwateris netenka savo vietos senate, lieka paprastu piliečiu. Kaip buvusiam kandidatui, jam tenka pareiga vadovauti

respublikonų partijai. Netenka vietos ir kongreso atstovas Miller, kadidatas į viceprezidentus. Žymesnieji respublikonų veikėjai daro viską, kad partija atsikvotų po pralaimėjimo, reiškia mintis apie reikalingumą partiją sustiprinti ir ruošti sekančioms rinkimams.

1966 metais vyks gubernatorių ir Atstovų Rūmų narių rinkimai. Tai svarbūs rinkimai, nes yra buvę atvejų, Rooseveltto prezidentavimo laikais, kad Kongrese daugumą turėjo respublikonai.

Apie 26 milijonai balsų, šių rinkimų metu paduotų už Goldwaterį, buvo protesto balsai prieš demokratų krypimą į kairę, prieš slinkimą į "liberalų" marksistų spąstus.

26 milijonai balsų pralaimėjo jų pusėje šiuo atveju sudaro daugiau balsų negu 22 milijonai, kuriuos gavo laimėtojas Rooseveltas 1932 metais, negu 25 milijonai kuriuos jis gavo 1944 metais, negu 24 milijonai, kuriuos gavo laimėtojas Trumanas 1948 metais.

K.S. KARPIUS

Lapkričio 23-ji

Lietuvos Nepriklausomybės metais su dideliu susitelkimu minėjome lapkričio 23-ją, mūsų šaniosios kariuomenės šventę.

Kai pirmasis Lietuvos laisvės šūkis paskelbtas iš Lietuvos sostinės Vilniaus pasklido po pasaulį, jis pasiekė net tolimiausius pasaulio kraštus, kur tik radosi bent vienas likimo nublokštas lietuviui. Emė rinktis visi geriausi ir ištikimiausi Lietuvos sūnūs. Iš dūminių pirklių, iš kumetynų, iš pasiturinčių ūkininkų namų, iš tolimiausių svetimų žalių, vyrai skubėjo ginti jaunos, vos besikuriančios šalies laisvę. Artojas metė arklį. Greita jo rikiavosi darbininkas, jaunuolis moksleivis, palikęs mokyklos suolą, mokytojas -- mokyklą.

Stigo lėšų, stigo ginklų, karininkų ir karinių reikmenų. Tačiau tėvynės vaikų valia buvo tvirta. Kas kaip apsiginklavę ir apsirėngę, kas ką sugriebę, vyko į kariuomenės organizuojamus savanorių būrius. Paprastai ginkluotų vyrų ryžtas padarė stebuklus. Lietuvai tapo iškovota laisvė, jos besiveržiančios raudonarmiečių ir lenkų gaujos buvo išvarytos.

1920 m. spalio mėn. 7 d. su lenkais Suvalkuose buvo pasirašyta sutartis, Vilnių ir jo kraštą pripažįstant Lietuvai. Po dviejų dienų lenkai sutartį sulaužė, pagrobami Vilnių. Užvirė sunkios kovos ties Širvintais, Giedraičiais, Augustavui ir kitur. Priešas buvo priverstas trauktis. Bet kaip tik tuo metu, kai persvara rodėsi

LB Clevelando II apylinkės valdyba, kurios rūpesčiu buvo gražiai suorganizuota Lietuvių Diena. Sėdi iš kairės: V. Priokockis, I. Stasaitė, pirm. P. Mikšys, O. Jokūbaitienė ir D. Staniškis. J. Garlos nuotrauka

LIETUVIŲ DIENA CLEVELANDE

Lietuvių diena, rengta Clevelando Lietuvių Bendruomenės 2-ros apylinkės valdybos spalio 18 d., Naujos parapijos salėje, praėjo gražiai ir iškilmingai.

Apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja: dailininkams, dalyvavusiems su savo kūriniais dailės

parodoje: Vl. Stančikaitė - Abraitienė, L. Balienei, I. Besparaitytei, T. Idzelytei, M. Kižienai, R. Laniauskiui, J. Minkūnienai, A. Muliolui, E. Muliolienei, M. Nasvyčiui, V. Raulinaičiui, I. Skardytei, K. Šlapelienei, R. Unguraitytei, A. Vaikšnoriui, K. Žilinskiui.

Išpildžiusiems meninę programą: pianistei B. Smetonienai, solistei J. Krištolaitytei Daugėlienei, akompaniatorei R. Brazaitienei, Čiurlionio ansambliui, jo vadovui muz. A. Mikulskiui ir chormeisteriui R. Babickui.

Valdybos talkininkams: A. Muliolui, V. Raulinaičiui, J. Balbatui, J. Juozaičiui, K. Starinskui, V. Jokūbaitiui, M. Baliui, M. Aukštuoliui, E. Mikšienei, D. Staniškienai, M. Maslauskienai, O. Mikellonienai, M. Radzevičiūnei, sesutėms Jokūbaitytėms ir Pilėnų Tunto skautams.

Iškepusiems tortus ir pyragus: N. Balčitnienai, A. Gelažytei, B. Juodėnienai, Jankauskieni, O. Juozaitienei, A. Kazėnienai, E. Mikšienei, D. Staniškienai, J. Minkūnienai, A. Muliolienei, A. Petrąitienai, P. Staškūnienai, I. Navickienei, K. Šlapelienei, A. Ožinskienai, Starinskienai, S. Stasienei, T. Shaser ir Žilieni.

Parėjusiems aukomis jaunimui, kuris veltui buvo leidžiamas į dailės parodą: dr. ir poniai Stankačiams, dr. ir poniai

Lenkauskams ir dr. ir poniai Miliauskams.

Dailininkams V. Stančikaitė - Abraitienė, A. Vaikšnoriui ir K. Žilinskiui reiškiamas ypatingas padėkų už laimėjimui padovanotus paveikslius.

Dailininkės V. Stančikaitės paveikslą laimėjo A. Ivaška iš Stratford, Conn., dail. A. Vaikšnoro -- B. Paulionis iš Euclid, Ohio ir dail. K. Žilinsko -- kun. C.A. Barutis iš Philadelphia, Pa.

Lietuvių dienoje gauto pelno dalį valdyba paskyrė sekančiais: Liet. Fondui \$300 (anksčiau buvo duota \$200), Čiurlionio Ansambliui \$100, Šv. Kazimiero lit. mokyklai \$100, Kultūros Fondui \$50, "Pasaulio Lietuviai" \$25, Savanorių Kūrėjų Šalpos Fondui \$20 ir Baltijos Aidų radio programai \$10. Visi kiti prašymai skirti paramą bus svarstomi kitam valdybos posėdyje.

Viena iš didžiausių išlaidų pozicijų -- Naujosios parapijos salės nuoma \$200. Brangiau kaip kur kitur, tačiau turėjom kur kas gražesnes patalpas, kas ir dera tokioms mūsų šventėms. Beto, ši nuoma nuėjo ne kur kitur, o į mokyklos statybos fondą.

Ši Dvyliktoji Liet. Diena, susilaukusi tiek daug svečių iš arti ir toli, visiems prode, kad ir mes, kaip ir kitos lietuvių kolonijos, mokam gerbti savo šventes, jei tik joms yra duodama nauja ir tinkama programa.

Visiems nuoširdžiai dėkojame, Clevelando Liet. Bendruomenės 2-ros Apylinkės Valdyba

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

be maito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokių siuntinių galima pasiųsti per mūsų iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvamas mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINI SIUNTINI — P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems palams labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3 1/2 jardų ekstra geros angliškos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

\$75.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedanti iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilnonių angliško medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3 1/2 jardų, viso 10 1/2 jardų tik už

\$55.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0494. GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich.

J. MIŠKINIS

• Čiurlionio Ansamblio 25 metų sukakties minėjimui ruošti yra sudarytas platus visuomeninių organizacijų atstovų komitetas, kuris savo pirmam posėdžiui buvo susirinkęs lapkričio 15 d.

• Antrojo Kaimo vaidinimas Clevelande įvyks sausio 16 d.

• Dail. V. K. Jonyno dailės paroda Gallery International patalpose, 13218 Superior Ave., Clevelande, uždaroma šį šeštadienį, lapkričio 21 d. Lapkričio 22 d. tose pačiose patalpose atidaroma paroda dviejų Gugenheimo premijų laureatų Romo Wieslo, grafikos, ir Frans Wildenhain, skulptūros. Galerijos lankymo valandos antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 6 iki 9 v. v., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 2 iki 7 v. v.

• Plieno Vyrių inžinierių balius įvyks lapkričio 21 d., 8 v. v., Somerset Inn — 3550 Northfield Rd. Pakvietimai gaunami pas V. Malcaną tel. 761-9959.

• CLEVELANDO ORKESTRO koncertų programoje lapkričio mėn. 27 ir 28 dienomis pasirodys svečias Lukas Foss, Buffalo Philharmonia orkestro dirigentas.

Savo programai L. Foss pasirinko klasikines ir modernios muzikos kūrinius, kurių tarpe bus progos išgirsti Beethoveno "Great Fugue" stygų orkestrui ir Alban Bergo operos "Lulu" ištraukas. Be to dar numatyta Čaikovskio Fantasia po Dantės, "Francesca da Rimini" ir kt. Bilietus koncertui iš anksto patastina įsigyti Burrows krautuvėse ir Severance Hall kasoje.

Vyras ieško draugo bendrai gyventi vienam bute. Skambinti po 5 val. vak. MU 1-6509. (130-131)

REIKALINGAS BRAIŽYTOJAS,

mažiausiai su 3 metų praktika, įsijungimui į cryogenic engineering skyrių.

PRITRYŠ PROJEKTUOTOJAS — BRAIŽYTOJAS produkcijoj, šiluminės apykaitos gamyboj. Pastovus darbas. Privalo mokėti angliskai.

Skambinti telefonu:

UT 1-6878

Mr. Ralph Greenberg

(129-131)

Scena iš "Užburtoji dūdelė": ragana -- Aldona Balčiūnaitė ir karaliai -- Vytautas Puškorius ir Rūta Jokubaitytė.

"UŽBURTOJI DŪDELĖ" CLEVELANDE

Lengvai suprantamas, žaismingas ir mūsų išsivijos scenos sąlygoms pritaikytas veiklas -- M. Venclausko aranžuota pasaka Užburtoji Dūdelė, susilaukė Clevelande pasisekimo tiek vyresniųjų, tiek ir jaunųjų žiūrovų tarpe. Lapkričio 14 ir 15 dienomis patiekti spektakliai Šv. Jurgio parapijos salėje praėjo gražaus pasisekimo ženklu.

Vaidilos teatro vadovo Petro Maželio pastangomis buvo apjungtas teatro veteranų ir jaunųjų pajėgus darnus vienetas, nepretenzingas, bet su nuoširdžiu įsijautimu atidavęs savo duoklę sceninių veiklų ir panašių parengimų išsilgusiai mūsų visuomenei.

Pagrindinį vaidmenį simpatiną, neperdėtą, netemptą, bet natūralia laikysena atliko jaunasis Šarūnas Stempužis. Atžymėtinas Algio Rukšėno įsijautimas Velnio vaidmeny. Reikia pripažinti, kad iš jaunųjų vaidlių, tiek sesutės Jokubaitytės, tiek Vytautas Puškorius, Petras Matulevičius, Leonas Melsbakas -- visi, atrodo, buvo supratę repetitijų metu paaukoto darbo prasmę. Savo vaidmenyse jie kai kada parodė didesnį savim pasitikėjimą, nei vyresnieji jų scenos kolegos. Ryškiais vaidybiniais gabumais pasirodė Aldona Balčiūnaitė -- raganos vaidmeny. Vytenis Gatautis, jei būtų išvengęs jaučiamos įtampos ženklo, būtų gražiai įsiderinęs į laisvai scenoje besijaučiančių vaidintojų ansamblį. Elena Bridžiuvienė ir Ignas Gatautis turėjo įšilti kiek lėtojoje veikalo pradžioje, kai vėlesnėse scenose jie jau galėjo parodyti žymiai laisvesnius ir nuoširdesnius liudėsio ir džiaugsmo niuansus. Zigmas Peckus -- Karalius, Romas Zorska -- dvaro prievaizda, Aleksandra Kazėnienė -- Kaimynė, Petras Maželis -- Pasakų Senelis -- visi pasirodė savo patirties ir sugebėjimų aukštumoje. Raganos "asistentės" -- Violeta Žilionytė ir Gailė Mariūnaitė sąžiningai įsiderino ne tik į epizodinius vaidmenis, bet ir choreografijoje pasirodė tinkamomis pagalbininkėmis. Šokių scenose pasirodė vis didesnę pažangą darančios sesutės Jokubaitytės. Savo amžiui ir skirtiems vaidmenims drąsios ir savim pasitikinčios pasirodė mažyčiai zuikučiai Nijolė ir Viktorė Lenkauskaitės su Vabalėliu -- Daiva Marcinkevičiute. Muzikinių įtarpų paruošimas ir pritaikymas buvo tiksliai atliktas Juozo Stempužio.

Petrui Maželiui, šalia Pasakų Senelio vaidmens, atiteko ir didžioji spektaklio ruošos našta. Jis ir veikalo režisierius ir dekoratorius, jis choreografijos vadovas ir kostiumų eskizų autorius. Režisūrinė ir dekoratyvinė veikalo pusė šį kartą pasirodė skoningu apvainikavimu jo 25 metų sceninio darbo sukakties. Šalia gėlių ir dovanų, P. Maželis vertai susilaukė Šilto Vaidilos Teatro pirmininko Romo Zorskos sveikinimo, kuriam gyvai pritarė gausiai salę užpildę svečiai.

ATŠAUKIAMAS PARENGIMAS

LB 2-ros apylinkės valdyba paskelbtą užgavėnių blynų balį 1965 m. vasario mėn. 27 d., atšaukia, jo neberengs. Mes esame tuos nuomonės, kad Lietuvių Bendruomenė neturėtų daryti daug parengimų, kada kitos organizacijos, dėl jų gausumo, nebūturi laisvų vietų net jų metiniams parengimams. Mes laikom, kad visos mūsų organizacijos platesne prasme, yra Liet. Bendruomenės nariai. Šiuo atveju, darydami daug parengimų, mes kenkiame ne tik savoms organizacijoms, bet ir Liet. Bendruomenei.

LB 2 Apyl. Valdyba

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vienos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison ir kt. Arti gero susisiekimo, bažnyčios, mokyklų. Nebraugūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui

2 š. ir 1 š. ant 1 sklypo. \$11,500. Įmokėjimas \$500.

6 š. mūrinis arti St. Clair. \$22,000.

4 š. medinis E. 47 — St. Clair. \$11,500.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas 13229 Superior Ave.

UL 1-6666

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS CLEVELANDE

ŠEŠTADIENIS,

1964 m. lapkričio mėn. 21 d.

Šv. Jurgio parapijos salėje.

1. Oficialioji dalis.

2. Šventei pritaikintas montažas, vadovaujant VLADUI BRAZIULIUI.

Po programos: Muzika, bufetas, baras.

Pradžia 7 val. vak. Įėjimas 1 dol.

SEKMADIENIS,

1964 m. lapkričio mėn. 22 d.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

10:30 val. pamaldos už mirusius ir į Sibirą išvežtus karius ir šeimos narius.

Visos organizacijos pamaldose prašomos dalyvauti su vėliavomis.

L.V.S. Ramovės Clevelando Skyriaus Valdyba

BALFO METINIS AUKŲ VAJUS

Ir šiais metais Clevelande ir jo apylinkėse yra vykdomas Balfometinis aukų vaju. Tam tikslui yra sudarytas vykdomasis komitetas: Balfodirektorius dr. V. Ramanaukas, 55 skyriaus pirm. P. Mikšys, 68 skyriaus pirm. K. Gažutis, išd. J. Balbata, A. Banis, V. Čyvas, A. Karsokas, J. Kuzas, J. Mikonis, F. Navickas ir P. Zigmantas. Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui leidus, š.m. lapkričio 22 d., sekmadienį, bažnyčioje bus išdalinti aukų vokai, o už savaitės tai yra lapkričio 29 d. jie bus surinkti su aukomis. Kas bažnyčioje savo aukos nebus atidavęs, tas bus aplankytas namuose. Mes labai prašytume, kad visi, kurie dalyvaus bažnyčioje, grąžintų vokus su aukomis. Tai būtų didelis palengvinimas aukų rinkėjams, kuriems nereikėtų du kartus kreiptis su tuo pačiu prašymu. Tiems, kurie gyvena už Clevelando ribų, aukų vokai bus pasiųsti paštu.

Clevelande veikiant trims Balfoskyriams, šių metų aukų vaju iniciatyva atitenka 55 skyriaus valdybai. Todėl pinigų, čekius ar pašto perlaides prašom siųsti šio skyriaus išdiniui šiuo adresu: United Lithuanian Relief Fund c/o Mr. Jonas Balbata, 1971 Muskoka Ave., Cleveland, Ohio 44119.

Visus lietuvius, kurių adresai mums nežinomi, prašom savo metinę auką prisiųsti aukščiau nurodytu adresu.

Tenėbūna šiais metais nė vienas

VISI SKUBA Į LIETUVIŲ KLUBĄ SUTIKTI NAUJŲJŲ—1965—METŲ

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas gruodžio mėn. 31 d., Lietuvių salėje, rengia Naujųjų — 1965 — metų grandiozinį sutikimą.

Bus paruošti įvairūs valgiai, kuriuos kiekvienas pagal savo skonį galės užsisakyti. Taip pat veiks gausus įvairių gerimų bufetas.

Galima užsisakyti stalus po 10 asmenų su maistu ar be maisto.

Gros nuotaikingas orkestras. Palikime rūpesčius, vargus praeičiai, dalyvaukime šlame subūvime, kur galėsime linksmiai praleisti laiką.

Bus ir daugiau įvairių netikėtumų.

Klubo nario įėjimas — nario kertelė, svečiai moka po vieną dolerį. Norintieji gauti smulkesnį informaciją skambina EX 1-1143.

Klubo Valdyba

PARDUODAMAS NAMAS vienos šeimos, 4 miegamieji, įrengtas rūsys ir viršuje 2 miegami. Parduoda savininkas, Nauj. parapijos regione.

Teirautis tel. 531-8968.

Skambinti po 5 v. vak.

(130-132)

Išnuomojamas butas 1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galįs tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

kiams įgyvendinti ir rodys aiškių antikomunistinių nusistatymų.

Klubo valdybą sudaro: dr. Vl. Ramanaukas — pirm., Vl. Plečkaitis — vicepirm., adv. J. Smetona — sekretorius, nariai inž. R. Kudukis ir K.S. Karpus.

Klubo valdyba kviečia Clevelando lietuvių visuomenę atsilankyti į ruošiamą aktualią ir įdomią paskaitą, kurią gruodžio 4 d. Čiurlionio Ansamblio salėje skaitys prof. M. Pap tema "Dabartiniai pasikeitimai Kremliuje ir jų įtaka tolimesnei JAV užsienio politikai". Prof. M. Pap dažnai matomas televizijoje, jo straipsnius užsako didžiosios žinių agentūros, nes jis yra užsirekomendavęs kaip aukšto lygio tarptautinės politikos žinovas ir įvykių Sov. Sąjungoje komentatorius ir stebėtojas.

• Laikas patikrinti visus savo turimus draudimus. Mielai patarnausime. Skambinkite: Z. Obeleniui 881-7741 ar V. Giedraičiui 944-6835.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI KNYGAS:

Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščių — 3 dol.

Dr. J. Prunskis — Mokslas ir Religija — 2 dol.

Nerima Narutė (poezija) — Relikvijos — 2 dol.

L. Dambriūnas — Lietuviškas auklėjimas šeimoje — 50 centų.

J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.

K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.

J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

"Užburtoji dūdelė" aktoriai su veikalo autoriumi M. Venclausku.

V. Plidžinskio nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Ryšium su Padėkos Diena — lapkričio 26 — penktadienio Dirvos numeris (lapkričio 27 d.) neišeis. Sekantis po šventės Dirvos numeris išeis pirmadienį, lapkričio 30 d.

• T. Mickus, iš Washingtono, D. C. užsiprenumeravo per Dirvą prez. Antano Smetonos monografiją.

• Prez. Ant. Smetonos monografiją per Dirvą užsiprenumeravo Pr. Butkėnė, iš Clevelando, ir J. Barzevičius, iš Toronto.

BOSTON

• Jūrų skautų Nemuno tunto sueiga įvyks lapkričio mėn. 29 d. (sekmadienį), 4 val. p. p. Tautinės Sąjungos namuose. Visi jūrų skautai privalo būti uniformuoti, nes inspektuos BSA atstovai. Sueigon kviečiami tėvai ir svečiai. Po sueigos kavutė ir meninė dalis.

Spalio mėnesį Nemuno Tuntas padarė dvi iškylas: vieną į Baltuosius kalnus N. H. ir antrą (kartu su keliais šimtais BSA skautų) į Mėlynasias aukštumas prie Bostono. Antrosios iškylas išlaidas padengė JAV laivynas. **Bronius Kovas**

• Išryškinimui svarbiųjų Vatikano nutarimų ir problemų, lapkričio 28 d., 7 val. 30 min. vak., Bostono L. B. Kultūros Klubas susirinkime, Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostone, skaitys paskaitą kun. dr. Valdemaras Cukuras. Po paskaitos diskusijos ir kavutė. Klubas valdyba tikisi plataus visuomenės dėmesio paskaitai ir gausaus dalyvių skaičiaus susirinkime.

• Antrojo Kaimo vaidinimas Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos salėje įvyks lapkričio 22 d. ne 3 v. p. p., bet 4 val. p. p.

• Aldona Norkaitė-Čekienė lapkričio 21 d., 7 v. v. kultūriniam subatvakaryje kalbės apie idealizmą ir materializmą.

TORONTO

• Prezidento Antano Smetonos mirties 20-jų metų minėjimas įvyks gruodžio 13 d., 3 val. 30 min. p. p.

Bloor Collegiate auditorijoje (Bloor — Dufferin gatvių kampas). Paskaitą apie vėlionį yra pakviestas skaityti rašytojas Stasys Santvaras iš JAV. Meninę programą išpildys Varpo choras.

• Putvio vardo šaulių kuopa Toronte lapkričio 28 d. mini savo veiklos dešimtmetį. Paminėjimas įvyks šv. Jono Kr. parapijos salėje.

• Lietuvių Bendruomenės ir švietimo Tarybos rūpesčiu vėl atgaivintas lituanistikos seminaras. Seminaro vedėju pakviestas pedagogas A. Rinkūnas. Pirmoji paskaita "Ar reikalinga studentui religija?" buvo skaityta lapkričio 13 d.

CHICAGO

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Lapkričio 22 d., 3:30 val. p. p. "Gintaro" svetainėje, 2548 West 69 St., Chicagoje įvyks pagal numatytą planą LTAK Sambūrio mėnesinė kultūrinė popietė. Jos metu Pedagoginio Lituanistinio Instituto direktorius Domas Velička skaitys paskaitą: "Lituanistinio švietimo problemos išsivijoje".

• Pranas Razminas žinomas pedagogas praktikas ir teoretikas rajoninėje mokytojų konferencijoje Chicagoje, lapkričio 28-29 dienomis kalbės apie naujus bandymus literatūros dėstyti. Pr. Razminas yra užsimojęs paruošti medžiagą 30 literatūros pamokoms ir aptarimui, kaip tas pamokas praversti. Tema labai aktuali ir įdomi. Kas rūpinasi lituanistinio švietimo pagerinimu, kviečiami paskaitose dalyvauti.

PASALIO LIETUVIŲ ARCHYVO NAUJAS ADRESAS

Pasaulio Lietuvių Archyvas persikėlė į lietuvių jėzuitų patalpas. Istorinės medžiagos siuntimui ir susirašinėjimui reikia vartoto šį adresą: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

Gautasias patalpas reikėjo pritaikyti šios įstaigos reikams. Darbus organizuojant patarimus suteikė kontraktorius Valerijonas Šimkus, Jonas Pučeta surėdė šildymą, vienas asmuo išardė pertvaras, užtaisė sienas ir išdžė, kitas -- vandentiekio darbus, o trečias -- elektrą (vėltui).

Archyvo visą turtą vėltui supakavo Kazys Jasėnas, Stasys Stanickis, Stasys Tamošaitis (nuola-

Kongresmanas M. Feighan palaiko artimą ryšį su tautybių spauda

Kongresmanas M. Feighan demokratas iš Ohio, įnešdamas reikšmingesnių įstatymų projektus JAV Kongreso dienotvarkėn, nepasitenkina tokį projektą paruošęs ir įnešęs. Jis visomis išgalėmis kovoja, kad toks jo įneštas įstatymo projektas būtų apsvaistytas ir priimtas.

Pastaruoju metu jis turėjo sunkią kovą ir beveik nenugalimą opoziciją jo paruoštam naujam imigracijos įstatymo projektui, kuriam pritarė ir respublikonų frakcija.

Jo imigracijos įstatymo projektas, pakeičias pasenusį ir laiką dvasia bei realioms aplinkybėms nebeatitinkantį senąjį įstatymą, principu remiasi žmoniškumo dėsniais, o ne kvotų aritmetika, kuri seniai jau rodė savo atgyventą amžių ir klaidingas formules. Įstatymo projektas remiasi šeimų ir giminių apsiūnimo principu ir nukentėjusių nuo komunistinio režimo pabėgėlių

Kongresmanas M. FEIGHAN

statusu. Bandytū paliekama ir dalis kvotų sistemos. Be to, atsižvelgiama ir į šio krašto reikalavimus, tam tikras pirmenybes teikiant visokių rūšių specialistams.

Kong. M. Feighan, ilgą kovą vedęs už to įstatymo projekto pravedimą, yra pravedęs plačius apklausinėjimus ir surinkęs tuo klausimu faktų ir nuomonių. Jau trečią kartą jis buvo pakviestas Clevelando tautybių spaudos atstovų pasitarimui ir susipažinimui su įstatymo projekto eiga, sukurto kilmėmis ir tolimais esmės elga Kongrese.

Lapkričio 13 d. pasitarime buvo progos su kong. M. Feighan ir jo adm. asistentu McCormick išsikalbėti ne tik imigracijos įstatymo klausimais, bet paliesti visą eilę kitų problemų, iškeltų Kongreso kitų atstovų pavergtų tautų ir komunizmo klausimais. Pasirodo, kong. M. Feighan visą širdimi pritaria kong. R. Tafto Jr. įneštam pasiūlymui steigti Freedom Academy, kalbant pavergtų tautų atstovams rūpimais klausimais, iškelio ir Valst. Departamento valdymo eilėje problemų. Kong. M. Feighan visais klausimais parodė gilų supratimą ir iki detalių išstudijuotą reikalų žinojimą, kartu jautėsi ir susirūpinimas ta Valst. Departamento vedama politika, kuri neatitinka jo pažiūroms į Rytų Europos ir kitų komunizmo pavergtų kraštų problemų išrišimą.

Pasikalbėjimas su kong. M. Feighan palieka įspūdį, kad pavergtų tautų atstovai Amerikoje nėra palikti savam likimui, jie turi nuoširdžių ir jų padėtį giliai suprantančių draugų, kurių įtaka ir svoris Amerikos politikoje yra nenuginčijamas. Tų draugų yra abiejose partijose ir kontaktai su jais parodo, kad jie tokių ryšių, pasikeitimų nuomonėmis ir sugestijų siekia ne vien tik priešrinkiminiu metu. Svarbiausia, tokiems pasikalbėjimams ir ryšių palaikymui nereikia nė brangiai atsieinančių delegacijų siųsti į Washingtoną.

Vincetas Linlevičius

"diplomatas". Gi ir V. Rasteno kalbos pabaigoje apie B. K. Balutį sakoma:

"Balutis -- diplomatas ne tik tarptautiniuose, bet gal, ir net ypač, santykiuose su žmonėmis. Diplomatas ne visai ta prasme, kuria mūsų dažno diplomatiškumas suprantamas. Ne apgaulingų gudrumu, ne dirbtiniu ar formalistiniu mandagumu ir tikinėjimu, o nuoširdžia vidutine šiluma tas žmogus yra patraukęs šimtus ir tūkstančius draugų sau ir Lietuvai, ir yra apmalšinęs dešimtis ar net šimtus jos priešų.

Todėl be galo malonu pasigėrėti tokia asmenybe. Ypač malonu, kad mes turim laimės gėrėtis ne kaip pašaliniai žiūrovai, o kaip ir neva tariamo nuopelno tame turį -- štai iš mūsų tautos, iš mūsų Dzūkijos kampelio išaugo toks vyras, kuris ir šiandien, nepaprastai sunkiose mūsų tautai aplinkybėse, didžiausioje Europos sostinėje visgi figūruoja, kaip "Very Important Person" ne tik formaliai, bet ir iš esmės."

PASALIO LIETUVIS -- 10 nr. (spalio) jau bus pasiekęs to PLB biuletenio skaitytojus. PLB valdyba atlieka gerą darbą, biuleteniu informuodama ir bendruomeninius įvykius registruodama ir tuo ryši palaikydama. Ko biuletenyje pasigendama, tai naujų minčių ir sveikų sugestijų gyvenimiškai bendruomeninei veiklai. Biuletenio idėjinė dvasia reiškiasi dažnomis dr. J. Griniaus rašytomis citatomis, posakiais.

MARGUTIS -- spalio mėn. nr. savo skaitytojus supažindina su sovietų poeto Brodskio byla.

Kultūrinėm apraiškoms daugiau dėmesio kreipias žurnalas supažindina skaitytojus su naujuoju Nykos-Nyliūno Hamleto vertimu ir Ant. Gustaičio poezija. Plati

VIRŠUJE: Los Angeles lietuvių skautai lapkričio 8 d. iškilmingai paminėjo Liet. Skautų Sąjungos 46 metų sukaktį. Nuotraukoje skautai "laužo" metū.

L. Kančausko nuotrauka

"Mindaugo nužudymo", kaip istorinio romano apžvalga, ir žvilgsnis į Stasio Vainoro kaip rezistentų portretą. Pabaigai V. Meškauskas komentarai ir aktualijos. Žurnalą puošia meninio lygio A. Kezlio S.J. nuotraukos.

GYVENIMO LAŠAI, Alės Rūtos eilėraščių rinkinys. Išleido Nida, Londone. Knygutė 58 psl. Kaina nepažymėta.

PHILADELPHIA

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuvių Moterų Klubas valdyba pasiryžo suteikti progos lietuvių visuomenei Philadelphiaje ir jos apylinkėse su draugais ir pažįstamais palydėti senuosius ir sutikti Naujuosius Metus.

Naujųjų Metų sutikimas įvyks gruodžio 31 d. puikioje McCallister salėje, 1811-17 Spring Garden St. Ši vieta daugumai lietuvių pažįstama, ir visiems ten buvusiems paliko malonios aplinkos įspūdį.

N. M. sutikimo pradžia 9 val. vak., baigsis 2 val. naktį. Bilietus galima įsigyti pas visas valdybos ir rev. komisijos nares. Šokiams gros puikus orkestras.

Iki malonaus pasimatymo Naujųjų Metų sutikime.

Visus nuoširdžiai kviečia ir laukia Klubas Valdyba.

Lietuvių Moterų Philadelphia Klubas valdyba ir reviz. komisija. Sėdi iš kairės: V. Majauskienė, pirm. J. Augaitytė, M. Krevienė, Šiaudzienė. Stovi: T. Traunienė, S. Jurskytė-Gamble, E. Mitallienė ir S. Ramanauskienė.

M.A. Traun nuotrauka

GALVOJATE APIE KALĖDŲ DOVANĄ?

Jau iš anksto galite užsisakyti Kalėdoms dovanas, prisiuntę Dirvai užsakymą knygoms:

Laisvės Kovų Dainos,
R. Spalio — Alma Mater,
V. Ramono — Dailininkas Rauba.

VISŲ TRIJŲ KNYGŲ KAINA — TIK 10 DOL.

Prašau prisiųsti Dirvos knygų komplektą (Laisvės Kovų Dainas, Alma Mater ir Dailininkas Rauba) šiuo adresu:

Priedų: \$10.00.

Šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovės vedėjas Juozas Gribauskas sukvietė Cicero vyrus, turinčius "storesnes pinigines", kurie pasižadėjo Balfui aukoti nemažiau 100 dolerių. Nuotraukoje iš kairės: Jonas Budrikis, Dr. York, Dr. Atkus - Atkočiūnas, Povilas Putrimas, Juozas Gribauskas, C. Kareckas, A. Bernadišius, B. Diržius, J. Kimbarkas. Aukščiau stovi Dr. Petras Kisielius ir Dr. F.V. Kaunas. Apačioje sėdi K.P. Develkis.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

RETENYBĖ -- 75 METŲ POLITIKAS. Tai atskiru leidiniu (16 psl.) išleista žurnalisto Vinc. Rasteno kalba, 1955 m. kovo mėn. 14 d. pasakyta New Yorke, Lietuvos įgalioto ministro Londone B. K. Balučio 75 m. amžiaus sukakties minėjimo proga.

Knygutė išleido B. K. Balučio geras bičiulis P. L. B. pirminkas J. J. Bachumas (Tabor Farm, Sodus, Michigan).

Viršelyje vietoj žodžio "politikas" gal būtų geriau tikęs --